Visuomenės, Kultūros, Politikos Laikraštis
"LAISVĖ"
Eina du sykiu sąvaitėj: Utarninke ir Pėtnyčioj
Leidžia "LAISVĖS BENDROVĖ"
PRENUMERATA METAMS:
Amerikoje.....$2.00
Kanadoje ir užrubežiuose..... 3.00
PUSEI METŲ:
Kanadoje ir užrubežiuose.....$1.50
Amerikoje..... 1.00
Angarsinimų kainos ant užklausimo.
"LAISVĖ"
242 W. Broadway So. Boston, Mass.

"Tevyne" 307 W 30th st

LAISVĖ

THE LITHUANIAN SEMI-WEEKLY
"LAISVE"
Published by
"LAISVĖ" PUBLISHING CO.
Every Tuesday and Friday at Boston, Mass.
YEARLY SUBSCRIBTION RATE:
In the United States.....$2.00
To Foreign Countries 3.00
Advertising rates on application.
All communications should be addressed to:
"LAISVĖ"
242 W. Broadway, So. Boston, Mass.

No. 93. Telefonas: So. Boston 21013. BOSTON, MASS., 21 LAPKRICIO (NOVEMBER) 1913 m. "Entered as second class matter November 13, 1911, at post office at the Boston, Massachusetts under the Act fo March 3, 1879." Telefonas: So. Boston 21013. III Metai

AMERIKA

Blaivininkų konvencija.

Columbus, Ohio. Blaivininkai nutarė sekančiais rinkimais pradėti kuosmarkiausią kovą ir išstatyti, kur tik galima, savo kandidatus. Blaivininkai nutarė, esant reikalui, vienytis su kitomis, jiems prielankiomis partijomis.

Iš girtuokliavimo statistikos reikia pažymėti, kad pirmą vietą užima New Yorkas ir Chicago. Vienam New Yorke yra tiek saliunų, kiek dvidešimts šešiose pietų valstijose. Chicagoje — kiek šešiolikoj vakarinių valstijų.

Spencer nuteistas ant mirties.

Wheaton, Ill. H. Spencer jau apkaltintas užmušime šokėjos Allison - Rexroat. Taip-pat jisai buvo prisipažinęs užmušime dar daugelio kitų žmonių.

Buvo manyta, kad jisai pamišėlis, vienok tas manymas nepasitvirtino.

Kraujas liejasi upeliais.

Mexico City, 20 d. lapkr. Sukilėliai, kurie nori nuversti nuo prezidentystės tyroną Huertą, turi gana didelį pasisekimą. Jiems pavyko užimti miestą Viktoria, kur žuvo 600 kareivių iš valdžios pusės. Tai buvęs kraujingiausias mūšys laike pastarųjų metų sumišimų.

Sukilėliai traukia ant Mexico City.

Huerta sakosi nepasiduosiąs iki paskutinio atdūsio. Jisai paliepė gubernatoriams tvarkyti kariumenės eiles.

Prieš japonų ir chiniečių ateivystę.

Šią savaitę užsibaigia Seattle, Wash., Amerikos Darbo Federacijos metinė konvencija.

Prezidentu bus, veikiausia, išrinktas žinomas atžagareivis Gompers. Konvencija didžiuma balsų išnešė rezoliuciją, priešingą japonų, chiniečių ir abelnai aziatų ateivystei į Suv. Valstijas.

Lawrence galima laukti generališko streiko.

Lawrence galima laukti generališko streiko vietinėse audinyčiose. Sustreikavus pečkuriams, jau atgabenta streiklaužių ir pribuvo iš Bostono detektyvų gaujos.

Valstijos arbitratoriams nepasisekė sutaikyti abiejų pusių. Streikieriai griežtai reikalauja aštuonių valandų darbo dienos.

Industrial Workers of the World unija buvo sušaukusi didžiulį mitingą, kur nutarta palaikyti pečkurius ir, esant reikalui, streiku paremti savo pritarimą. Mitingas įgaliavo uniją, jeigu bus reikalas, apšaukti streiką.

Lawrence'o audėjai tikisi iškovoti aštuonių valandų darbo dieną.

Kapitalistai tikisi, kad tarpe IWW. ir A.F of L. kils kivirčiai. Mat, pečkuriai priguli prie federacijos ir laike didžiojo IWW. streiko nerėmė streikierių.

Antrojo Macocho teismas jau prasidėjo.

New York, 19 d. lapkr. Šiandien prieš teisėją Foster generališkų sesijų teisme stojo katalikų kunigas Hans Schmidt, kuris užmušė merginą Aumuler ir, supjaustęs jos kūną, įmetė į Hudson upę.

Schmidto apgynėjas remiasi, kad tasai kunigas esąs nesveikas.

Bevielinis telefonas tarpe Europos ir Amerikos.

Pagal pranešimą W. Marconi, bevielinio telegrafo išradėjo, tarpe Europos (Arijos) ir Amerikos (Naujos Škotijos) bus įtaisyta telefoninis susinešimas. Buvo jau daromas mėginimas. Garsai buvo girdėtis, bet žodžių dar negalima buvo atskirti.

Žuvo 40 mainierių.

Action, Ala. Iš priežasties baisios eksplioizijos vietinėse mainose žuvo 40 mainierių.

Protestonai pykstasi su katalikais.

Washingtono protestoniškų bažnyčių pastoriai išnešė protestą, kad prezidentas ir visi augštesnieji Suv. Valstijų valdininkai metas į metą lankosi katalikiškoj katedroj laike Thanksgiving dienos iškilmių. Pastoriai sako, kad iš to jiems yra didelė skriauda.

Skalbėja pergalėjo kunigaikštį.

Los Angeles, Cal., 20 lapk. Kunigaikštis Stasys Sulkovskis apkaltintas federališku grand jury už atvežimą Amerikon skalbėjos Melcher dėl nemorališkų tikslų.

Kunigaikštis yra vedęs žinomą Los Angeles milijonierę.

Sufragistės pas prezidentą.

Washington, 18 d. lapkr. 65 sufragistės iš New Jersey valstijos aplankė prezidentą Wilsoną, melsdamos jo pagelbos išgavime politiškų teisių.

Didžiausias taikos rūmas.

Iš priežasties 100-metinių sukaktuvių taikos tarpe Amerikos ir Anglijos, įsikuria draugija, kuri nori pastatyti taikos rūmą vertės už $30,000,000.

Reikalauja federališko tardymo.

Amerikos Darbo Federacijos konvencija reikalauja, kad federališka valdžia pradėtų tyrinėjimą Calumeto streikierių padėjimo.

Negrų reikalai.

Suv. Valstijų negrai nusiuntė peticiją prezidentui Wilsonui. Toje peticijoje jie klausia ar išteisybės jis, prezidentas, liepęs atskirti baltus valdininkus nuo juodų?

Po peticija pasirašo 20,-500 negrų. Taigi jau ir juodiejie išmoks ginti savo teises.

Gausi auka.

Wellesley College paaukauta $100,000. Tik nežinoma, kas paaukavo. Aukautojas nenori tuščios garbės.

Užsidarė 1,000 bažnyčių.

Pereitais metais Suv. Valstijose užsidarė išviso 1,000 bažnyčių, kurioms visai pradėjo nesisekti biznis.

Bloga naujiena mūsų kapucinams.

Vėl grėsia streikas.

Fall River 20 lapk. Darbininkai vietinių bovelnos dirbtuvių reikalauja pakėlimo algos, nes kitaip bus apskelbtas streikas 100 dirbtuvių.

UŽSIENIS

MILŽINIŠKAS STREIKAS PIETŲ AFRIKOJ.

2,000 streikierių areštuota.

Iš Londono praneša, kad pietų Afrikoj prasidėjo milžiniškas, visuotinu streiku virtęs indusų bruzdėjimas. Daugybės ateivių - indusų dirba kasyklose ir plantacijose. Vietinė vyriausybė ir baltieji žmonės įvairiais būdais indusus persekioja, kad jie yra ateiviai.

Streike dalyvauja jau apie 140,000 indusų. Jie reikalauja panaikinimo galės naujo įstatymo, draudžiančio indusam kelties iš vienos valstijos į kitą. Jie taip-pat reikalauja panaikinimo mokesties už balsavimą, kas siekia $15.00.

Ladysmith'e sustreikavo keli tūkstančiai indusų-angliakasių. Daugely miestų streikieriai kelia protesto demonstracijas, kurias išvaiko policija.

Telegramos skelbia, kad greitai bus apšauktos karės teisės, nes streikieriai būk tai padega plantacijas.

Paskutinės žinios skelbia, jog 2,000 smarkesnių streikierių suareštuota ir pasodinta kalėjiman. Streiko vadas Chandi nuteistas ant metų kalėjiman.

Indusų streikas virsta tautiška revoliucija, kuri parodo, kad visos pasaulio tautos nenori vergauti.

Kunigai vienas kitam antausius skaldo.

Didžiausioj Rymo bažnyčioj šv. Petro ir Povylo susipešė du kunigai: prabaščius Viola su pralotu Scapelini. Viola rėžė pralotui į žandą. Tas buvo padaryta publikos akyvaizdoj.

Ir vėl užsidegė laivas ant jūros.

Pereitame N-ry "Laisvės" rašėme apie išgelbėjimą keleivių nuo degančio garlaivio "Balmes", kuris užsidegė vidury okeano.

Dabar vėl iš Londono praneša, kad La Mansho kanale užsidegė "Sets Dyke". Ar pavyks išgelbėti žmonės — nėra žinios.

Sufragistės nemokės randų.

Pankhurstienės duktė laike vieno sufragisčių mitingo pranešė, kad šią žiemą sufragistės nutarė pradėti išmėginti dar vieną kovos būdą. Jos agituos, kad moterįs nemokėtų randų už butus, koleik nebus gauta balsavimo teisių. Mano tuomi įgyti didelį pritarimą tarpe bėdinųjų moterų.

Anglijos fabrikantai sutvėrė savo uniją.

Londonas, 18 d. lapk. Anglijos, Airijos ir Škotijos fabrikantai sutvėrė savo galingą uniją, kurios tikslas apsisaugoti nuo streikų ir nuo unijų. Bus sudėtas milžiniškas kapitalas — būtent $250,000,000.

Nabagėliai tie fabrikantai! Ir jiems reikia tverti unijas!

Revoliucijos karališkose šeimynose.

Caro pusseserė Marė Pavlovna, kuri buvo ištekėjusi už Švedijos karalaičio Wilhelmo, turi su juo skirtis. Juodu sugyvena taip, kaip šuo su kate.

Nuo Prūsų kaizerio antrojo sūnaus taip-pat pabėgo pati. Menama, kad ji išdrožė į Ameriką.

Siunčia laivus į Mexiką.

Kariškas Vokietijos laivas "Nuernberg" skubiai plaukia Mexikon, kad gelbėti Vokietijos piliečius, bėgančius iš Mexikos.

Italija irgi pasiuntė laivą saviems pavaldiniams apsaugoti.

Ferdinandas atiduos troną Borisui.

Bulgarijos caras Ferdinandas visai nesirengia grįžti namo. kur tiesą pasakius, jo niekas nei nelaukia.

Iš visų šalių patvirtina žinią, kad jisai paliksiąs trono savo sūnui Borisui.

Ferdinandas nuvyko Vokietijon, kur aplankė grabus savo prabočių. Jisai karštai meldėsi, matomai, prašydamas dvasios šventos pagelbos.

4 užmušti Portugalijos rinkimuose.

Portugalijos republika likosi sustiprinta laike paskutinių rinkimų. Daugiausia balsų gavo republikos šalininkai.

Nekuriose vietose kilo riaušės. Laike rinkimų viso labo užmušta 4 žmonės. Pagal Portugalijos politišką "madą" — tai dar nedaug.

Bučeris gubernatorius rezignavo.

Madrid, 20 d. lapkr. Rezignavo nuo gubernatorystės Katalonijos provincijos žinomas visai Ispanijai savo žvėriškumu generolas Veyler, kurį vadina bučeriu. Veyler pasižymėjo, kaipo numalšintojas kubiečių.

Anglija siunčia karės laivus Mexikon.

Mexico City, 20 d. lapkr. Britanijos karišky laivų eskadronas gavo paliepimą plaukti į Mexikos uostą Vera Cruz.

Padėjimas Mexikoj labai opus.

Japonijos laivas dega ant jūros.

Yokohama, 20 d, lapkr.

Vidury okeano užsidegė japonų pasažierinis ir tavorinis garlaivis "Sado". Prieš 4 dienas "Sado" buvo apleidęs uostą Seattle, Wash.

Prūsų karalienės dievobaimingumas.

Prūsų karalienė labai susirūpinus, kad liuteriškos bažnytužės vis tuštyn eina. Iš tos priežasties policija uždraudė 12 socijalistiškų mitingų 15 d. lapkr., kada pripuola tautiška šventė. Turbūt, manė, kad žmonės eis į bažnytužę.

Uždraudė šokėjai šokti.

Munster (Vokietija). Vietinė policija uždraudė rodyties ant scenos žinomai šokėjai Dunkan. Jos šokiai pripažinta nemorališkais.

Carukas sužeistas automobiliaus nelaimėj.

St. Peterburgas, 19 d lapkričio. Liguistą caruką kasdien vežioja automobiliu. Šiandien, laike pasivažinėjimo, carukas sužeistas, kuomet vežantis jį automobilius susidūrė su kitu karu.

Nelaimė tam carui ant nelaimės.

Mažu sustreikuos 100,000 pačtos darbininkų.

Vyriausias Anglijos pačtų viršininkas atmetė reikalavimus 100,000 darbininkų pakelti algas.

Iš tos priežasties gali kilti streikas.

RUSIJA

Draugas Ceretelli jau išėjo iš katorgos.

Prakilniausias Rusijos darbininkų vadovas Ceretelli jau išėjo iš katorgos. Jisai išbuvo katorgos kazematuose nuo 1907 metų.

Drg. Ceretelli buvo vadovas Socijaldemokratų frakcijos antroj Dūmoj. Paskui, su daugeliu kitų atstovų, buvo nuteistas katorgon.

Ceretelli paleistas iš Aleksandrovsko centralo (Siberijoj). Dabar, pabaigus katorgą, drg. Ceretelli turės apsigyventi iki gyvos galvos Siberijoj.

Ceretelli yra vienas iš puikiausių Rusijos kalbėtojų.

Iš Siberijos bus antra Amerika.

Jeigu Siberija galėtų laisvai plėtoties iš kulturiško ir ekonomiško atžvilgio, be abejonės ji greitai pavirstų antra Amerika.

Net ir dabar pastebiama nepaprastas augimas Siberijos miestų.

Per paskutinius 14 metų veik visi didesni Siberijos miestai paaugo trigubai ar net keturigubai.

Žydelio Beilio vargai dar nepasibaigė.

Peterburgas 17 d. lapk. — Nors prisaikintųjų teisėjų teismas ir išteisino žydelį Beilį, betgi prokuroras nenusiramino. Pagal rusų įstatus prokuroras gali laike 14 dienų perkelti bylą į augštesnį teismą.

Sakoma, kad Beiliui nepavelinama išvažiuoti iš Kijevo.

Neįsileido Brandeso.

Rusų valdžia neįsileido į savo viešpatiją ant viso pasaulio pagarsėjusio kritiko Brandeso. Tai yra žinomas literatas ir mintytojas. Brandes pasižymi savo laisvoms pažvalgoms.

Ką veikia Dūmoje socijalistai?

Dūmoje yra kelios dešimtįs tikrų valdžios priešų. Pirmoje eilėje stovi Socijaldemokratų frakcija.

Socijaldemokratai prikankina ministerius savo užklausimais. Pagal Dūmos teises, atstovai gali padaryti ministeriams užklausimus. Tuomi pasinaudodami, kiekvieną valdžios šunybę atstovai kelia aikštėn.

Armenų tautos šventės.

Tiflise pasibaigė didelės armenų tautos iškilmės, surengtos atminimui 1500 m. sukaktuvių armenų alfabeto išradimo. Ečmiadzinan suvažiavo 250 delegatų iš Turkijos, Persijos, Amerikos ir kitų kraštų.

Uždaryta Kijevo paroda.

Uždaryta visos Rusijos paroda. Parodoje apsilankė 1,087,00 žmonės; jų skaičiuje 172,000 ekskursantų, mokslaeivių ir 15,000 suvažiavimo narių.

Parodos įplaukos — 900,-000 rublių. Miestas suteikė 250,000 r. pašelpos. Deficitas kelios dešimtįs rublių.

Susikūlė traukiniai.

Varšavos Kovel stotyje, pasažierų traukinys susikūlė su kitu stovinčiu atsargos kelyje; 5 žmonės užmušta ir 33 sužeistą.

Maras.

Novočerkaskas. Kalače maru numirė 2 ir Breslavos sodyboje taip-pat 2.

LIETUVA

Kybartai vis kįla.

Mums rašo:

Čia manoma statyti nauja keturklesinė mokykla, kur mokins bugalterijos, agronomijos ir visokių amatų. Mokyklon bus priimami kaip vaikinai, taip ir mergįnos. Už mokslą bus imama 6 rubliai į metus.

Bus mokytojai žydų ir lietuvių kalbos. Pabaigus tą mokyklą, galima bus pereit į trečią gimnazijos klesą.

Mokyklos pastatymui asignuota 52,000.

J. V.

Naujas lenkų teatras Vilniuje.

25 d. spalių Vilniuje iškilmingai atvertas antras lenkų teatras. Teatro palaikymo reikalais rūpinasi vietinė lenkų buržuazija.

Lietuviai gi nei nesapnuoja Vilniuje apie savo nuolatinį teatrą. Ir todėl pas lietuvius nelabai kįla scenos dailė.

M. Čiurlionies paveikslų paroda.

"Laisvei" rašo iš Vilniaus:

Svarbiausias šių dienų atsitikimas, tai nuolatinės Čiurlionio parodos attidengimas. Įrengė ją Lietuvių Dailės draugija savame bute tuo tarpu. Su laiku manoma paprašyti miesto atsakantesnės vietos.

Skurdus įspūdis paliko po parodos atidarymo. Draugijos valdyba prabilo į susirinkusius žmones, rusiškai, lietuviškai, lenkiškai, baltgudiškai, džiaugdamos savo švente. Tarp susirinkusių be lietuvių, buvo lenkai ir baltgudžiai; žydų ir rusų nebuvo. Tokios parodos atidengimas, rodos, visiems turėtų būti iškilmingas atsitikimas. Tuo tarpu iš svetimtaučių niekas ne atsiliepė. Jauste jautėsi, kad neprisikėlė jie iš kasdieninio ūpo ir mūsų šventė jiems buvo paprasta diena.

Nėrys.

Moterų bruzdėjimas.

"Laisvei" rašo iš Vilniaus:

Vilniaus moterįs - lietuvės vienu metu sujudo. Atsidengė čionais Kauno moterų katalikių skyrius; neseniai buvo įsteigiamasis susirinkimas. Narių prisirašė apie 40 ypatų. Darbininkių nėra, vis buržuazės. Draugijos uždavinys — rišti moterų klausimą, išeinant iš katalikų tikėjimo pamatų; priedas — savytarpinė pagelba, kaip tai: darbo suradimas savo narėms, valgyklos užlaikymas ir tt. Draugija bus teologijos daktarų (kunigų) globoje, kad nesusirgtų pažangos ligomis. Kaip tiems daktarams seksis, sunku atspėti, nes tarp Draugijos narių yra ir tokių "katalikių", kaip G. Petkevičaitė, kuri net į valdybą pakliuvo. Nėrys.

Didelis gaisras Lydoje.

Spalių 26 d. Lydoje (Vilniaus gub.) buvo didelis gaisras. Per pora valandų sudegė 20 namų.

Iš latvių gyvenimo.

Veik pusę Kuršės laukų apdirba Kauno gub. lietuvių lėšomis. Jau ne nuo šiandien Pakuršės stambesnysis lietuvis ūkininkas keikia Kuršės vokietį dvarininką ir latvį ūkininką, kad jiedu vilioja iš jo darbininką, bet maža to, dar ir paikina. Tas paikinimas apsireiškia tame, kad ten darbininkas geresnius pinigus gauna, skaniau valgo ir švariau apsirėdo. Prisimena man vieno vokiečio dvarininko žodžiai, esą, "kad ne "laišiukai", tai mano laukai stovėtų neapdirbti. Jis negalėjo man atsigėrėti lietuvio darbininko nuolaidžiu būdu. Esą jam nei skaitymas, nei streikai nerūpi. Suvisu, girdi, kita latvys: suderėsi ištisiems metams, žiūrėk darbymetėj sustreikuos, nesutiksi, metęs darbą ir eina į Rygą. Tas dvarininkas gyrėsi, kad tarnaitėms į mėnesį duoda 7 rub. ir tai tik taip pigiai lietuvaites gaunąs. Bernams duodąs 10 r. į mėnesį ir daugiau. Ir ne nuo šiandien Latvijos vokietys dvarininkas laužo galvą, kas daryti, kad užlaikius kaime bežemį. Rygos vokiečių dienraščiai įvairiausių sumanymų duoda. Pasiekė net, kad patarė dvarininkams kaimuose steigti teatrų, įvairių pasilinksminimų daryti, kad tik sulaikius latvį bežemį. Paskui buvo sumanytą iš Vokietijos partraukti darbininkų, bet tai išgirdus valdžia tuoj šoko darbininkams pagelbon ir pradėjo kolonizuoti bežemį rusą Latvijon. Bet ir tas nieko negelbėjo. Rusų dalis, pasiilgus savų kraštų, grįžo, dalis tuoj "sulatvėjo", būtent pradėjo streikuoti ir į artimiausius miestus eiti. Ir vėl pasipila įvairiausių sumanymų, bet jau dabar bendrai tariamasi su valdžia. Šiuom kartu sekamas Vokietijos pavyzdys. Kad darbininkus nors kiek užlaikius kaime, sumanyta duoti jiems menkų žemės gabalėlių. Ir vėl išnaujo valdžia kolonizuoja bežemių rusų, bet jau šiuomi kartu bandoma, taip sakant, pririšti. Duodama žemės gabalėlis, kad nudirbti galėtų, bet išsimaitinti ne, kad badu būtų spiriamas eiti dvaruosna dirbti. Ir taip, 1911 metais rusams kolonistams išdalinta 6 valdžios dvarai — 1017 dešimtinių.

Bet pasirodė, kad pirm buvęs rusas bežemis, dabar jau mažažemis, irgi nėjo dvarų laukų dirbti. Geriau jis velijo badauti, negu eiti uždarbiauti, juk vėl gal malonių galima sulaukti...

Neapsivilta. 1912 metų pabaigoj agronomijos komisija jau svarsto, kokia suteikus pagelba Kuršės rusams mažažemiams...

O dvarai bei stambesnieji ūkininkai kaip aimanavo, taip ir aimanuoja, kad nėsą kam žemės dirbti.

Lietuvoj panašus aimanavimas pasigirdo bene nuo pernai metų. Ir ar tik mūsų stambesnysis luomas ir nesulauks iš valdžios pagelbos? Ar ne tuo pačiu receptu, ką ir Latvijoj, ir pas mus bus tildomas aimanavimas? Nenoriu būti pranašu... "L. Ž."

"Pavasario" anketa.

Kauno "Pavasario" laikraštis, skiriamas jaunimui, išleido ankietos lapelius su įvairiais klausimais apie sodžiaus vaikų ir merginų gyvenimą.

Katalikai — rusais.

Lydos vyrų gimnazija visus katalikus mokinius užrašė gudais, o tik bajorus lenkais.

Mat, kokia pagarba atiduodama bajorams.

Negalima tylėti apie ateivių skriaudas.

(Žodelis apie imigrantų prieglaudą.)

Kiekviena tauta rūpinasi saviškiais. Kiekviena partija arba draugija rūpinasi savo žmonėmis, priduodama jiems medžiagišką bei morališką pagelbą.

Keli metai atgal Amerikos lietuviai buvo sumanę įsteigti dėl savųjų imigrantų namą. Tas sumanymas gan plačiai buvo svarstomas visoj mūsų laikraštijoj. Buvo taip-pat svarstyta apie nupirkimą kelių šimtų akrų ūkio, kur galėtų užsilaikyti seneliai, negalinti darbo dirbti ir keliaujanti iš Lietuvos turėtų savąją prieglaudą ir visokį aprūpinimą.

Rodosi, tokis sumanymas visokiais žvilgsniais buvo remtinas. Džiaugsmas pagaudavo žmogų, skaitant apie tą sumanymą ir buvo manyta, kad tą naudingą darbą atliks SLA., kuris tuomi užsiėmė.

Išrinko komisiją namui pirkti. Rinko--rinko, pirko--pirko ir nupirko ką? — Lyg to kalvio mokinys —kalė kirvį, o nukalė visai ką kita. Bet tiek jau to! Kelios dešimtįs tūkstančių amerikiečiams ne ką reiškia. Dabartiniu laiku vėl buvo kilę apie tai balsai, ypač per "V. L." p. Račkauskas net apsiėmė veltui vietą surasti dėl kito namo, bet tas balsas pasiliko balsu girioj šaukiančio. Niekas neatkreipė į tai atydos.

Lietuvių imigrantų prieglauda yra labai reikalinga. Dėlto suvienytomis spėkomis visos draugijos ir pavieniai deda pinigus. Už tuos pinigus nusamdo lietuvį slavokų namuose ir gauna kokį tai kamputį. Bet kokią lietuviai ten turi prieglaudą, aš noriu čia parašyt.

Agota Sakalauskiūtė atvažiavo 26 d. rugs. į "Castle Garden". Ji važiavo į Brooklyno dalį, taip vadinamą "Ridgewood", pas Jurgį Kairaitį, nes su jo motere turėjo pažintį. Atvažiavus pasiuntė telegramą ir 28 d. rugs. Jurgis Kairaitis, pasiprašęs dar savo kaimyną Joną Denešą, nuvažiavo į kaslegarnę. Kaipo vyrams be moteries, merginos neišdavė, liepdami atsivesti savo moterį. Kada nuvyko su motere, tai mergina jau buvo paimta į slavokų prieglaudos namus. Nusidavus į prieglaudą, jos inspektorius atsisakė jiems išduoti Agotą Sakalauskiūtę. Po kelių dienų lankymosi pasakė, kad jisai ant tos merginos bosas per šešis mėnesius.

Tuomet Kairaitis nusidavė pas advokatą, kuriam užmokėjo $10.00 ir perkėlė dalyką į teismą.

7 d. spalių buvo teismas. Teisėjas paklausė inspektoriaus, kodėl neišduoda merginos? Inspektorius atsakė: "aš žinau miesto teises. Per šešis mėnesius aš esu ant jos bosas!"

Teismo rūmas suklego juokais ir teisėjas atidavė Kairaičiui merginą.

Toje prieglaudoje kiekvienas turi užsimokėti už parą po $1.25. Jeigu pinigų neturi, tai turi atlyginti, kada uždirba. Ant pusryčių, jeigu dvi minutes pavėluos, tai jau ir nėra. Prie lango visai nedaleidžia prieiti ir pasigėrėti saulės spinduliais. Tos merginos kas valanda vis prašinėjo atiduoti pinigus.

Kada sugrįžo iš teismo, tai Sakalauskiūtės bagažas buvo atplėštas ir išnyko pusė bonkos medaus ir bonka degtinės su žolėms.

Amerikiečiai, ar ne laikas sutvarkyt mums atsakančią prieglaudą? Ar ne laikas mums pagalvot,ant ko išeina mūsų sudėti pinigai? Ar mes dedame pinigus, kad mūsų keleivių bagažus draskytų? Tokių inkvizicijų, kaip kad aprašytame čia atsitikime, mums nereikia!

A. Rinkevičius.

Nuo red. Klausimas ant tiek svarbus, kad apie tai reiktų pagalvot ir L. Į. Š. D. viršininkams ir draugijoms, kurios deda duokles. Išgirdus tokius faktus, kaip kad šiame atsitikime su Sakalauskiūte, tylėti neišpuola.

Žinių-žinelės.

Audeklas iš dilgėlių.

Daugelyj vietų dilgėles veisia vietoj linų. Iš dilgėlių stiebų daro ploniausius verpalus ir audimus. Iš jų suverpti siūlai nepaprastai gerai perduoda menkiausius spalvų skirtumus. Iš dilgėlių išaustas audeklas plaujant nesusitraukia ir užlaiko savo švelnumą, ir todėl labai atsakantis ploniems baltiniams, mezginiams, langų užlaidoms ir tam panašiems daiktams. Dilgėlių siūlai labai panašųs netikram šilkui ir pasekmingai galės su juo konkuruoti pramonijoje. Primaišant prie dilgėlių dalį šilko ir vilnų iš jų gauna labai gerą medega pančiakom ir kitiem storesniem mezginiam. Dabar jau daugelyj šalių dilgėlių vartojimas audimams gana išsiplatinęs ir sparčiai plėtojasi net tokioj šalyj, kaip Rusija.

Bulvių jubilejus.

Šio meto, gruodžio mėnesyj Europa galės apvaikščioti nepaprastą jubilejų: — 400 metų sukaktuves atsiradimo tenai bulvių.

Apie tą daržovę pirmučiausia minima vienoj ispaniškoj knygoj, išleistoj 1413 metais. Tenai sakoma, jog Peru (Pietinėj Afrikoj) gyventojai veisia ypatingą obuoliui panašų žemės vaisių. 1553 m. bulves pradėjo pirmučiausiai veisti Europoje — Francijoj, bet dar ilgai jos skaitėsi didelę retenybe ir buvo taip labai brangios, jog vien tik karalius galėjo jas valgyti. Paskiaus, kada jos kiek atpigo, žmonės ilgai negalėjo prie jų priprasti. Tiktai antroj pusėj aštuoniolikto šimtmečio, mokslinčiams ir ekonomistams, kurie suprato visą tos daržovės parankumą ir naudingumą, pasisekė pergalėti valstiečių pasibjaurėjimą bulvėmis. Tarp kitko, tada buvęs sekantis atsitikimas:

Žinomas to laiko francūziškas aptiekorius Parmantje sumanė gudrumu pripratinti valstiečius prie bulvių. Jisai užsėjo bulvėmis didelius laukus ir pastatė kaikur stulpus su parašais, jog už vogimą to brangaus vaisiaus kaltininkai bus sunkiai baudžiami. Ir štai, ko negalėjo padaryt geri patarimai, — padarė gudrybė: valstiečiai greit pradėj vogti bulves. Neužilgo bulvės jiems patiko ir jie pradėjo pirkti daržoves nuo Parmantje. Šis to tik ir laukė.

Reforma chiniečių rašyboje.

Paskutiniu laiku, po įtekme draugijinių ir politiškų reformų, Chinija sparčiai tvarkosi, be pasigailėjimo laužydama senas, atgyvenusias, tūkstantmetines gyvenimo formas ir jų vieton tverdama naujas, šioliaikiniam gyvenimui atsakančias. Viena svarbiausių permainų yra pilna revoliucija "chiniečių rašyboje". Kaip žinome, senoji chiniečių abecėlė turėjo daug tūkstančių įvairiausių raštiškų ženklų, kurių kiekvienas reiškė tam tikrus daiktus arba prasmę. Reikėdavo milžiniško atminties įtempimo, kad atminti visus tuos beskaitlinius ženklus. Ir todėl europiečiams chiniečių rašyba buvo beveik neprieinama.

Naujoji chiniečių abecėlė susideda tik iš 49 raidžių. Taigi, galima spręsti, jog jau netoli tas laikas, kuomet chiniečių mokslas, dailė ir literatura taps lengvai prieinama platiems europiečių sluogsniams, ir tūkstantmetinė tamsa ir slaptingumas, kurie dengė geltonųjų žmonių gyvenimą su jo ypatybėmis, papročiais, mokslu ir religija — išsisklaidys. Galima viltiesi, jog Chinija turi nemenką dalį įdėtą į abelną žmonijos žinojimo iždą.

Surinko J. Stropus.

Laisvoji sakykla.

"Laisvoji žmonija" nežuvo.

Garbi "Laisvės" Red.

Malonėkite duoti laikraščty vietos keliems mūsų žodžiams. "Laisvės" N 88 p. Minkštutis džiaugsmingai skelbia, būk 'L. Ž." niekuomet nebeišeis dėlei stokos prenumeratorių ir dėl šidiškio pasitraukimo iš Chicagos.

Mes, "Laisvosios žmonijos" leidėjai, atsakome, kad nei stoka prenumeratorių, nei Šidiškio pasitraukimas iš Chicagos (kuris nieko bendro su "L. Ž." išleidimu neturėjo), neužkenkė laikraščio išėjimui. Priežastis laikinio sustojimo, tai mūsų, mažo būrelio leidėjų, susilpnėjimas pinigiškai. Vienam pasitaikė susirgti, kitas likosi be darbo ir daugiau tam panašių kliučių. Dabar manome neužilgio vieną num. išleisti, kuriame bus išaiškinta priežastis laikr. susilaikymo ir toliaus leisime gal neperiodiškai.

Už leidėjus Wilius.

Chicago, Ill.

Mainos turi prigulėti valstybei.

Gerbiamas Redaktoriau!

"Laisvė" patalpino puikų straipsnį po antgalviu: "Revoliucija Colorado valstijoj". Kaipo mainieris, aš labai nusidžiaugiau iš to straipsnio.

Aš dar norėčiau pridurti, jog mainieriai dabar ruošia peticiją į gubernatorių. Po ta peticija pasirašo tūsktančiai piliečių. Peticija skamba:

"Tikimės, kad liaudis turi teisę reikalauti, jog valdžia pildytų jos reikalavimus. Tikimės, kad pelnas, kurį dabar turi iš mūsų kompanijos, turi prigulėti visiems piliečiams.

"Manome, kad žmonės yra savininkais mainų ir yra įgalioti naudotis visomis gėrybėmis, kurios iš jų teka. Manome, kad piliečiai turi augščiau stovėti už kasyklų savininkus ir neprivalo mokėti taip daug už anglis. — Todėl mes, žemiau pasirašę, reikalaujame nuo pono gubernatoriaus tuojaus atidaryti kasyklas, kaipo valstijos nuosavybę ir pardavinėti anglį, kiek kaštuoja jų iškasimas".

Jeigu mainos prigulėtų valstybei, vadinasi, jos prigulėtų **visiems, visai visuomenei.** Tuomet išnyktų streikai, darbininkų padėjimas pagerėtų, **nes jie patįs būtų savininkais.** Tuomet nupultų kainos ant anglies. Bosams tuomet ateitų galas.

Suprantama, kapitalistiškas Colorado gubernatorius neišpildys to reikalavimo, bet jau patsai tas atsitikimas parodo, kad žmonės jau yra subrendę.

Mainieris.

Apie nuodus ir apsinuodijimus.

Jeigu apsinuodijusiam žmogui neduosite tuojaus pagelbos, tai, iki prisišauksite gydytoją, gal būt jau pervėlu. Nuodai, mat, dažnai labai smarkiai veikia: kelioms minutomis gali žmogui gyvastį atimti arba baisiai sveikatą suardyti. Pertai kiekvienas žmogus privalo žinoti, kas reikia tokiuose atsitikimuose daryti.

Apsinuodijimų atsitinka nemažai. Vieni tyčia save nuodija, kiti apsinuodija netyčioms. Kiti gi tyčia nepatinkamus žmones nuodais bando numarinti.

Tie, kurie patįs tyčia buvo nuodų priėmę, paprastai nenori duotis ir gelbėti. Bet norų čionais nėra ko žiūrėti, nes jie išgelbėti, daugiausia, paskui brangina savo gyvastį ir dėkavoja už išgelbėjimą.

Kad netaip daug atsitiktų apsinuodijimų netyčiomis, reikalinga štai kas visiems į galvą įsidėti:

1) Niekados nelaikykite nuodų ir abelnai vaistų buteliuose nuo degtinės, nuo alaus, aliejaus, alyvos, acto ir abelnai tokiuose induose, kuriuose esti gėramųjų ir valgomųjų daiktų. Jei taip darysite, tai jūsų namuose kas nors, vieton degtinės, vandens, alaus, ar kitokio gėralo, atsigers karboliaus, acto esencijos, vitrijolo.

2) Jei ką geriate, ypač patamsyj, tai elgkitės taip, kaip liepia žydams talmudas, t. y. pirmiausia suvilgykite skystimu tik lūpas, o paskui jau gerkite.

3) Visokie vaistai ir nuodai (karbolius, aršenikas, acto esencija ir kt.), kokių tik namuose yra, reikia laikyt užrakinti, kad niekas bereikalo prie jų neprieitų.

4) Vaistai, likusieji neišbaigti gerti, geriausia išpilti laukan, kad kas jų bereikalo bestovinčių neišgertų ir neapsinuodintų.

Apsinuodijimai gazais (dujomis).

Jie įeina į kūną, daugiausia plaučiais.

Šios rųšies apsinuodijimų dažniausia atsitinka smalkėmis apsinuodyti.

Smalkės tai yra susijungimas angliadario su degiu. Jei angliai (žarijos) dega mėlsva liepsna, tai tuomet ir darosi smalkės. Jeigu smalkės kįla į orą, tai žmogus kartu su oru prialsuoja į plaučius ir smalkių. Jos, perėjusios į kraują, sugadina jį, ir žmogus gali iš to numirti. Kasmet girdėt kaikur numirus nuo smalkių pirtyse, jaujose, peranksti pečių kambariuose uždarius.

Negeruose šuliniuose, pašalinių vietų duobėse, kasyklose atsiranda tokių dar dujų (gazų), kurie irgi gali žmogų numarinti. Tokių nuodingų dujų prieina į žmogaus kraują per plaučius, kraujas sugenda ir negali kūno maitinti, ir žmogus turi apalpti ir pagalios numirti.

Kas daryti?

Pirmučiausia pasirūpinkite tokiems apsinuodėliams duoti gryno oro. Atidarykite iki galui langus ir duris; jeigu langai neatidaromi, išmuškite juos arba ligonį į tyrą orą išneškite ar išveskite.

Jei kas krito nuo dujų šulinyje ar kokioj duobėj, tai žiūrėkite, kad patsai gelbėtojas, įlipęs gelbėti, neužtrokštų tenai. Būtinai reikia prieš lipsiant apsirišt virve, kad reikale, galėtų kiti, viršuj pasilikę, apalpusį ištraukti.

Jei pritroškęs smalkėmis ar kitokiomis kokiomis dujomis, menkai jau alsuoja arba jei visai jau nebealsuoja, tuomet, tyrame ore jį laikant, reikia daryti jam alsavimas (kvėpavimas).

Lengviausia tai atliekama tokiu būdu: reikia ištisu delnu kartas nuo karto spaudinėti jam pilvas po krūtine. Tik spaudinėkite neperdažnai, tokiu retumu, kaip žmogus alsuoja. Reikalinga gerokai delnu paspausti tuštumus, atleist ir vėl paspaust. Į minutą turi tokių spaudinėjimų pereit apie 20.

Tokiu prispaudimu suspaudžiame iš pilvo pusės plaučius, išvarome orą, o paleisdami ranką, duodame plaučiams vėl išsipūst ir oro pasisemt.

(Toliaus bus)

"Sveikata".

Senas Vincas.

Gyvas grabe.

Apysakaitė iš Scotlando lietuvių gyvenimo.

Mažame, vienu langu kambarėlyj, stropiai darbavosi kelios moterįs prie mirštančio kūdikio. Kūdikis verkė labai silpnu balseliu, kuris, ištoliaus klausant, nudavė lyg tai kur toli, toli, giliam urve esantis balsas. Jo jauna krūtinė lėtai ir sunkiai kilnojosi. Žodžiu sakant, kūdikis buvo silpnas ir reikalavo daktaro pagelbos.

Motina, užgulus ant kūdikio krūtinės, gailiai verkė. Ant stalo stovėjo blekinė alaus, iš kurios viešnios, viena po kitai išgėrė stiklą alaus ir vėl ėjo prie kūdikio davinėti patarimus.

Jonienė išgėrė stiklą, nusišluostė prikaišėiu burną ir, priėjus prie kūdikio motinos, tarė:

—Širdyt... neverk. Eik išgersi stikliuką alaus, tai bus ramiau ir graudumą pertrauks.

—Išgerk! Alus šaltas —prinešus stiklą, gundė Jurgienė.

—Kad labai gaila vaiko, juk tą vieną turėjau — verkdama pratarė motina.

—Durnele... Nesigraudink! Kaip dievas duos, taip ir bus. Tą atims sutvertojas, duos kitą. Dar vyras drūtas, tu jauna — bus to gero. Nesigraudink. Išgerk stikliuką — glostydama motiną, ramino Jonienė.

—Serga vaikutis — imdama vaiką iš vygės, kalbėjo Šmitienė*) — Neverk, mažiuk. Na, pasijuok. Na, mane pabučiuok. Na, pašok: u-ta-ta, u-ta-ta... Nenori?... Verki?. Vajė, vajė!... kokia karšta vaiko galvelė. Suvilgykite palą į šaltą vandenį ir uždėsim ant galvelės, tai pertrauks karštį. Aš, aš, savo mažiuką pataisysiu...

—Štai stiklas alaus. Gerk, Šmitiene — prinešus alų, Jonienė padavė Šmitienei.

—Mudu su mažiuku gersiva alučio. Gerk, mažyti, lašiuką, bus lengviau. Nenori, spjauni? Tai negeras vaikas. Klausyk, Joniene, paduok man arbatinį šaukštuką, aš vaikui duosiu lašiuką alaus. Iš viso stiklo negeria brudas.

—Gerai tu sakai, alus gerai. Štai tau šaukštelis.

—Palaikyk, kūma, jo rankeles, o aš įpilsiu lašelį.

—Pilk dabar, pilk! Tai, spardosi brudas. Gerk, mažyti. Na, kodėl negeri, juk prie cicilistų dar neprisirašei! — pildama vaikui alų, juokavo Šmitienė.

—Juokdarė iš tos Šmitienės. Ir verkiant turi juoktis — šluostydama savo lūpas, juokėsi motina.

—Duok man vaiką — tarė Milerienė — pabučiuok savo podę, sūnau. Tampaisi, bruce!

—Matai, tuoj vaikas geresnis: neverkia ir raitosi. Tai, kaip pamačijo alus. Duokite dar lašiuką, o vaikas bus sveikas— su pasididžiavimu kalbėjo Šmitienė.

—Kad jau nėra alaus — paaiškino Jonienė.

—Nėra?... Štai šilingas — bėgk, Joniene, parneši daugiaus. Aš vaiką išgydysiu, ką tie daktarai žino! — aiškino Šmitienė.

—Tiesa, tiesa. Daktarai durni ir nieko neišmano. Štai ir alų parneša. Dabar, velniuk, turėsi išgert bent pusę stiklo. Žiūrėk, kaip žiūri, akutes pastatęs, — pastebėjo Milerienė.

—Miegelio nori mažiukas, — tarė motina. — Verkė per visą mielą naktelę.

—Palauk, dar duosiu lašiuką alaus ir galės miegot, kaip išvystytas. Joniene, pražiodink jį. Sukando dantis brudas ir negaliu įpilti.

—Gerai.

—Na, mažiuk, gerk. Užsirijo, nabagėlis... Matai, kaip atsiduso pilna krūtine.

—Atsiduso širdelė vargšo.

—Jau užmigo. Motin, nešk paguldyk vaiką.

Motina paėmė vaiką, bet tuoj nesavu balsu sušuko:

—Mano mažiutėlis mirė... jau nekvėpuoja... Vajė, vajė!... Jezus Marija!... Vaikas numirė!...

—Uždegkit grabnyčią. Kur knygos? Skaitykit maldas! — rėkė Šmitienė.

—Šaukit kaimynus!—spiegė Milerienė.

—Kaimynas namie, mačiau, nedirba. Pašaukit — prašė motina.

—O, kad kaimynas cicilistas — patėmijo Jonienė.

—Tai nieko, — atsakė Milerienė, — juk skaitys dievo žodžius. Aš bėgsiu pašaukti.

—Bėgk, bėgk, kūmute, juk tai negali numirti, kaip gyvulėlis — paragino Šmitienė.

—Už Jonuko dūšelę sukalbėsime tris "sveika Marijas" ir tiek kartų "amžiną atilsį" — klaupdama prabilo Jonienė.

—Neina, tas bedievis, farmazonas — grįždama pranešė Milerienė.

—Cicilistų čia nei nereikia! Paimk knygas ir skaityk maldas apie mirštantį — paliepė Jonienė.

—Kad aš nemoku ant knygų — teisinosi Milerienė.

—Tai duok Šmitienei.

—Kad aš nemoku skaityti. Skaityk tu.

—Aš negramotna.

—Moters, — tarė Šmitienė, — pakalbėkim dar kelias "sveika Marijas", išbaigkime tą alų ir bus gerai, o vakare atsivesime vyrus, tai pagiedos.

—Gerai, gerai, Šmitienėle. Taviškis taip gražiai pagieda. Ateikite — prašė verkdama motina.

—Už Jonelio dūšelę tris "sveika Marijas" ir tiek kartų "amžiną atilsį" — uždavė Šmitienė.

—Sveika Marija, mylistos pilna ir tt. — vedė Milerienė.

—Šventa Marija, motina dievo ir tt. — baigė Šmitienė.

—Na, dabar išsigerkime. Sveika Mileriene, — pakėlus stiklą tarė Jonienė.

—Į sveikatėlę. Sveika kūmute — tarė Milerienė. — Neverk. Dievas duos daugiau.

—Tik šermenis kelkit geras, kad žmonės nerūgotų — patėmijo Šmitienė.

—Ačiu, kaiminkėlės, už viską! Pasistengsime. Turime kelis svarelius (svaras— 5 dol.), o jeigu truks, tai pasiskolinsime — šluostydama žiurstu ašaras, kalbėjo nabašninko motina.

—Na, męs eisime namo. Tu, Šmitiene, padėk pašarvoti nabašninką. Vakare ateisime pagiedot. Neverk, durnele — ramino Milerienė.

—Likite sveikos.

—Su ponu dievu.

* * *

Kambaryj stovi du stalai, užtiesti baltoms skotertėms. Stalai apkrauti valgiais, buteliais alaus ir degtinės. Tarpe butelių, kaip ant vieno, taip ir ant antro stalo stovi mūkelė su nukryžiavotu Jezusu, kuris, iš šalies žiūrint, tarsi iškėlęs rankas, šaukia: "vivat! Gerkit, gerkit!" Aplink vieną stalą sėdėjo keli vyrai, o apie antrą — kelios moterįs ir, pasidalindami, gėrė bei valgė.

Per duris įeidinėjo vyrai ir moterįs, kurie atsiklaupę, papoteriavo, pabučiavo nukryžiavotojo kojas, pagarbino dievo žodžiais ir, pabučiavę lavono kojas, buvo susodinti už stalų ir visiems buvo įbrukta į rankas po stiklą alaus bei degtinės.

Lavonas gulėjo tarp stalų ant dviejų pėdų augštumo nuo žemės. Gale galvos degė dvi žvakės, kurių šviesa, atsimušdama, ant juodos suknelės ir baltu kaspinu, puošė lavono išveizdą. Nuo stalo, apie kurį sėdėjo vyrai, plaukė dideli pypkių dūmų kamuoliai ir sukosi apie augštai degančias žvakes, tarsi mėlsvi debesįs aplink saulę. Iš šalies žiūrint ir neatkreipiant atydos ant šalimai stovinčių stalų ir žmonių, atrodė, kad lavonas skrenda oru, skirdamas lengvus debesėlius.

Kambarys prisipildė žmonių, kurie, gerai įkaušę, linksmai tarp savęs kalbėjosi. O kad kiekvienas norėjo, jog jo kalbą girdėtų ir kiti, tai rėkė, kiek galėjo. Antras gi, norėdamas pirmąjį užrėkti — rėkė dar smarkiau, kas darė didelį lermą, bet apie ką ėjo kalba, sunku buvo suprasti. Tarpais, galima buvo išgirsti žodžiai: "cicilistai", "velnias", "cicilistų bažnyčia" ir tam panašiai.

—Na, gana baliavot! Pradėsime dievą garbinti, — traukdamas kantičką iš kišeniaus, prabilo vienas vyras.

—Išgerkit dar po vieną, tai bus geriau giedot! — ragino šeimininkas.

—Gerkim, nes paskui ilgai negausime. Sveiki visi! — pradėjo vienas mažo ūgio vyriškis.

—O ką giedosime — giesmes ar ražančių? — paklausė viena iš moterų.

—"Karunką panelės švenčiausios", o potam ražančių. Ražančių "Saldžiausio vardo viešpaties Jezaus" — paaiškino giesmininkas Šmitas.

—Ar tu pasiutai?... Tokią ilgą maldą pradėjęs, tai nepabaigsi, iki prašvis! — priešinosi vienas iš būrio.

—Tai velnių tu čia atėjai? Išgerti, paėsti, o giedoti nenori? — atkirto Šmitas.

—Na, pradėkime nesibarę — sukriokė vienas storas ir raupuotas vyras.

—Tai ką, po galais, giedosime?—karščiavosi viena moteriškė.

—Karunką, karunką —paantrino Šmitas.

—Tai pradėkite, nesirieję, kaip gaidžiai, — skatino viena stora moteris.

—Sveika karaliene dangaus, motina meilinga!... — pradėjo vyrai.

—Sveika palinksmintoja kiekvieno verkiančio! — paėmė antrą punktą moterįs.

—Tavęs męs, Jievos sūnųs ištremti, šaukiame!...

—Tavęs, graudžiai verkdami, visi dūsaujame!...

Toliaus seka ražančius ir kitos giesmės. Ištolo klausant, darosi labai keista harmonija: vyrai užkriokia storai ir šaukia, kiek turi spėkų. Moterįs gi paima pabaigą ir spiegia, kaip įjiegdamos.

Prieina prie "Antifonų", kuriuos skaitant, atrodo, kad žmogus, skęsdamas, laikosi už ko-nors ir šaukia pagelbos: — "gelbėkit! skęstu!"

(Toliau bus.)

*) Scotlando lietuviai save vadina Šmitais, Mileriais ir tt.

Pušis.

(Iš Lermontovo.)

Ten, šiaurės tyruose, ant pliko kalnelio,
Vienužė vis liūdi pušis;
Šlamėdamos snaudžia snieguotos šakelės,
Tai rauda, kaip draskos' pusnis.

Vaidinas' vis jai, kad' kur teka saulelė,
Toli, tarp tyrųjų laukų,
Gražiausioji palma, lyg rojaus gėlelė,
Ten auga viena be draugų.

22—X—13. P. Posmyla.

Didžiausias subruzdimas tarpe So. Bostono moterų.

Trįs šimtai prisidėjo prie gaspadinių kliubo.

Dar niekados tarpe lietuvių moterų So. Bostone nebuvo tokio subruzdimo, kaip šiandien kad yra. Šimtai moterų ir merginų lankosi ant susirinkimų naujos draugijos, kuriai bus duotas gaspadinių kliubo vardas.

Pereitoj savaitėj pradėjo bruzdėti moterįs ant Bowen streeto. Jų susirinko į privatišką namą apie 27, sumetė pinigų ir nutarė tuoj padaryti viešą susirinkimą.

Moterįs nutarė apskelbti kovą lietuviams bučeriams, kurių mūsų mieste yra 11. Taip-pat moterįs nori rūpinties burdingierių klausimu ir kitais naminės švaros reikalais. "Todėl mes ir tveriame savo kliubą, kad veikti ateity dėl mūsų būvio pagerinimo" — sako moterų vadovės.

Judėjimas prasidėjo tuomet, kada bučeriai panaikino štampas. Moterįs skundžiasi, kad štampas panaikino, o kainos pakilo.

Viena moteris nuo Bowen st. pasakė "Laisvės" reporteriui: "Aš jau penkiolika metų gyvenu, o niekad dar taip nebuvo, kaip dabar. Bučernėj mane pralaiko tris adynas, kol aš gaunu svarą mėsos. Visą laiką bėginėja pildyti ordelius kitų. Argi lietuvės pinigai ne tokie jau geri, kaip ir airės?"

"Mes norime štampų ir pigesnės mėsos! — šaukia moterįs ant mitingų. — Kodėl gi angliškose bučernėse duoda štampas ir mėsa pigesnė? Mūs bučeriai padarė trustą ir nori mus, lietuves, paženklinti, bet mes nesiduosime!"

Viena moterų vadovė pasakė "L." reporteriui: "Pas daugelį lietuviškų bučerių nėra švarumo. Mus tankiai ant juoko laiko. Per dieną bent kelis 'praisus' maino. Vienas pasako tokį 'praisą', o už pusvalandžio kitas jau kitokį."

"Bučeriai pakėlė duonos kainas. Pas vieną lietuvį duonkepį gaunam pigiau, tai bučeriai tyčia pas jį nieko neima, kad tik jis subankrūtytų. Bet mes duoną pirksim, kur pigiau, o mėsą pas svetimtaučius."

Kelios moterįs, apspitusios "Laisvės" reporterį, pradėjo skųsties, kad jeigu burdingieris pabėga, tai bučeriai povaliai išrenka skolą nuo gaspadinių. "Argi tai teisybė?" — klausia moteris.

"Mes rūpinsimės ir apšvieta ir nuolat susirinkusios kalbėsimės apie namų dalykus. Dabar mes susirašysime į kliubą, pažiūrėsime, kiek mūs yra, o paskui, kada vėliau, mažu, įkursime ir kooperatyvišką bučernę. Mūsų lietuviai bučeriai perdaug išpuikėjo" — užtvirtino moterų vadovė.

Jau apie 300 moterų susirašė į kliubą. Mėnesinė mokestis 10c., o įstojimo 5c. Visos įsirašiusios į kliubą turi veikti smarkiai ir užsilaikyti vienybėj ir tuomet bučeriai nusileis.

Ką atsako bučeriai?

Jie skundžiasi ant savo padėjimo.

"Laisvės" reporteriai atsilankė pas kelis žymesnius bučerius ir paklausė jų, ką jie turi atsakyti moterim. Bučeriai sako:

"Moterįs supyko už štampų panaikinimą. Iš štampų nieko gero nei bučeriams, nei kostumeriams. Bučeriams jos veltui neatsieina. Jie vistiek turi išjieškoti iš kostumerių. Tai kokia gi iš to nauda gaspadinėms? Iš jų lobsta tik kompanijos ir skriaudžiami bučeriai ir kostumeriai. Kada mes panaikinom štampas, tai numušėm tuoj kainas. Ir dabar ant nekurių dalykų kainos mažesnės; bet kada mes numušėm kainas, tai tuoj kainos ant marketo pakilo, bet tai jau ne bučerių kaltė.

"Gaspadinių mes nepažeminam. Bet kitos gaspadinės ateina su kokiom aštuoniom knygutėm. Ima tankiai visko po pusę svaro, net po bertainį. Tuo tarpu ateina svetimtautė, kuriai greitai galima viską atlikti ir kuri gyvais pinigais užsimoka. Suprantama, gero kostumerio negalima paleisti."

Keli bučeriai pasakė sekančiai: "Lietuvės skundžiasi ant mūsų, bet ir jąs smarkiai galima apskųsti. Jos ateina į bučernę, pačios gerai nežinodamos, ką nori. Išeina didžiausia sugaištis. Taip-pat labai daug reikia sugaišti, kol išduodi štampas. Kita sugrįžta net nuo gatvės, atsiminusi, kad štampų negavo.

"Praisų vienodų nėra, nes ir mėsa nuo to paties gabalo ne vienoda.

"O kiek mums pinigų ant knygučių nuneša, tai sunku ir pasakyti."

Vienas bučeris pasakė, kad jie nepasiduos, nes iš štampų kompanijos šimtus tūkstančių susikrauna. Bučeriai sunkiai dirba: nuo 4 išryto iki 7 vakare. O kiek dar nekurios gaspadinės mus prikolioja! Angliškose bučernėse turi elgties gražiai. Mėsos čiupinėt nevalia.

"Štai kriaučiai namus statosi, o mes, bučeriai, mažai teturime ir daugelis biznierių bankrūtyja."

Tai taip, maždaug, kalba bučeriai.

Šiuo laiku bučernėse **labai mažai liet.** moterų lankosi.

"Laisvė" pripažįsta tą klausimą labai svarbiu. Jisai paliečia mūsų gyvenimą pačiuose pamatuose.

Lietuvių moterų subruzdimas gali apimti ne vien So. Bostoną, bet ir kitus miestus. Reikia rūpinties, kad mes galėtume sutvarkyti viską ant teisybės pamato.

Šiame "Laisvės" num. mes tik nurodėme, kaip ir ant ko skundžiasi gaspadinės ir, vardan bešališkumo, įdėjome ir bučerių paaiškinimus.

Kitame "Laisvės" num. plačiai nurodysime, **keno tame ginče, teisybė?** Tas privalo visiems apeiti. **Maisto pabrangimas rūpi kiekvienam šeimyniškam ir ne šeimyniškam žmogui.** Reikia žinoti, keno čia kaltė.

Sekančiame "Laisvės" numery tilps ir pasikalbėjimas su daktare J. Baltrušaitiene. Bus nurodyta, kaip žiūri dr. J. Baltrušaitienė į reikalus gaspadinių gyvenimo.

N.

KORESPONDENCIJOS.

25 METŲ VYRAS NUŠOVĖ 12 METŲ LIETUVAITĘ IR PATS NUSIŽUDĖ.

Priežastis — nenormališka meilė.

Scranton, Pa. 13 d. lapk. čia atsitiko baisi tragedija. Tragedijoj dalyvavusios ypatos, tai 25 metų Mykolas Marcinkevičius ir Onutė Rėklaičiūtė, kuri turėjo vos 12 metų.

Minėtas vyras buvo tulą laiką ant burdo pas mergaitės tėvus. Jisai į tą kūdikį įsimylėjo ir mergaitė turėjo kristi, kaipo auka to nenormališko instinkto. Tėvams reikėjo tuojaus perskirt, bet jie tai padarė pervėlai. Jisai begalo karštai prisirišo prie mergaitės ir pirkinėjo jai dovanas. Tuomet tėvai nutarė jį išvaryti. Tasai, nesipriešindamas, kraustėsi laukan, bet ką jis mislino, tai jau jam vienam tebūna žinoma.

Prie paskutinio atsisveikinimo, tėvas buvo darbe, o motina su vaikais namie. Jis pasišaukė Onutę į savo buvusį kambarį, ant antrųjų lubų ir šovė du sykiu iš revolverio, pataikydamas į galvą. Paskui patsai save nusišovė.

Mergaitė už pusantros valandos mirė ligonbuty.

Tai tokią tragišką naujieną aš turiu pranešti iš Scrantono.

S. P. Shonas.

KVIEČIA MONTELLIEČIUS Į VIENYBĘ.

Montello, Mass. Dar ir dabar tai viename, tai kitame laikraštyje talpinami straipsniai, kurie yra atbalsiai kilusių tarpe montelliečių peštynių laike streiko. Bet tikros teisybės mažai tesimato, išėmus gal presos komiteto pranešimą. Nekurie, prisidengdami vardu socijalistų, smarkiai užsipuldinėja ant Grikšto, kur patįs mažiau mokėjo save susilaikyt, negu tas vargšas Grikštas, kuris niekur patsai nėra pradėjęs peštynių. Kaip mūsiškiai pasielgė su Grikštu, tai ar čia socijalistų darbas ir ar tokias ypatas galime vadinti socijalistais?

Jeigu mūsiškiai tik matė sukvaišusį Grikštą, kaip jie nurodė per laikraščius, tai kam reikėjo su tuomi žmogum sau rankas tepti? Tai čia ir pasirodo mūsiškių nemorališkumas. Išpradžių buvo smagu žiūrėti į mūsiškius ir Grikštą bendrai veikiant, bet paskui, kaip kūdikiai, pradėjo peštis. Ar tai išpuola vyrams taip daryti?

Dabar apie "Vienybės" draugiją. Rožytė ("L." N 90) tvirtina, kad prieš "Vienybės" draugiją būk niekas nesipriešino. Aš pasakysiu, kad dar ir šiandien galima atrast priešų minėtai draugijai. Tariu širdingą ačiu "Laisvei" už širdingą atjautimą ir velijimus mūsų "Vienybei". Todėl marš visi Montello lietuviai prie "Vienybės" ,kur visi bus priimti be skirtumo lyties ir pažvalgų bei tikėjimo, by tik sveiki protu ir kūnu. Todėl, gal ir Rožytė prisidėtų į mūsų draugiją, kad tik ji puikiau pražydėtų. Mūsų draugijos mėnesinis susirinkimas pripuola ant 24 d. lapkričio. Lauksime visų mūsų mielų socijalistų. Ten bus priimami ir sąžiningi katalikai ir paguodoti.

Pameskime šnairavimus ir imkimės už doriško darbo. Tuomet prasišalins visi tarpe mūsų nereikalingi kerštai ir žydės tarpe mūsų meilė.

H. Stankus
"Vienybės" pirmininkas.

Wilkes Barre, Pa.

2 d. lapk. buvo sušaukta susirinkimas negimusios, o jau mirusios teatrališkos kuopos. Kuopa pereitais metais susitvėrė, įstojimo mokestį užsimokėjo, bet negalėjo prisirinkti draugų.

Susirinko šeši nariai. Vienam užklausus, ar legališkas susirinkimas, kitas atsakė: "šeši nariai", trečias pasakė: "penki su uodega". Mat, viena buvo moteris. Ketvirtas dar pridėjo: "penki ir pusė".

Tokiame atsinešime į moteris, patįs nuvaiko jas nuo lošimų teatrų, o išėję ant gatvės, aimanuoja, kad neturi moterų ir negali užsiimti scenos dalykais.

Taip atsinešdami į moteris arba merginas — nelaukit jųjų. Vely surimtėkite.

Mirga.

L. GRIKŠTAS JAU VERDA KOŠĘ TARPE DETROITO LIETUVIŲ.

Keli mums ypatiškai pažįstami draugai praneša iš Detroit, Mich., kad Grikštas jau ten nusibaladojo ir sukėlė didžiausį triukšmą tarpe tenykščių lietuvių. Dabar verda triukšmingi armyderiai tarpe IWW. ir LSS. narių. Grikštas manė, kad savo palaidą liežuvį galės gerai išpraktikuoti. Tas žmogus neturi mažiausio takto, mažiausios nuovokos apie svarbesnius unijos dalykus. Jisai tik turi aštrų liežuvį. Socijalistus Grikštas išvadino aklais katinais.

Iš tos priežasties "Laisvės" redakcija, kurios priedermė yra tarnaut darbininkų klesos vienybei, atsišaukia į vietinius draugus ar tai sąjungiečius ar tai IWW. narius — užlaikyti gražius santikius.

Atsiminkite, draugai iš I WW. unijos, kad visi lietuvių socijalistų laikraščiai, kaip "Kova", taip ir "Keleivis", taip "Laisvė" ir kiti — visuomet iš tikros širdies rėmė IWW. vedamus streikus. Visi mes rėmėm Lawrence'o streiką, visi rėmėm Patersono streiką ir kitus streikus, kuriuos vėdė IWW. **Mūsų draugai iš IWW. unijos turi tai žinoti.**

Socijalistų partija, taipgi ir Liet. Soc. Sąjunga visuomet palaiko draugiškus ryšius su unijomis ir ypač remia jas kovos valandoje. Taip elgiasi visi, taip elgiasi ir "Laisvė".

Jeigu socijalistai, o jų tarpe ir "Laisvė", praneša visuomenei apie Grikštą, tai dar nereiškia, kad mes kenkiame unijai. Juo greičiau tokių sutvėrimų nebus unijoj, juo pačiai unijai bus sveikiau. Nepraustburniavimas ir tušti vaidai, neatneša unijai naudos. Detroito unija turi įgyti kuodidžiausią žmonių simpatiją, nes ją dar laukia ateityj didelės kovos. O kasgi bus, jeigu visokie Grikštai vien košę virs ir pjudys žmones?

"Laisvė" visuomet palaiko teisingus IWW unijos žingsnius. Mes talpiname prielankias unijai korespondencijas (Lawrence, Gardner, Baltimorė ir kitur). Bet mes negalime tylėti, matydami, kad koks tai bastūnas trankosi iš vietos į vietą ir kur tik nenusibaladoja — ten sukelia triukšmą (kur dar žmonės jo nepažįsta. Bostone gi už juokdarį laiko ir rimtai su juo nesiskaito).

Mes visuomet stojom už vienybę ir draugiškumą. Galima ir ginčyties, bet kultūriškumo ir padorumo ryboše. Apie tą Grikštą mes ilgai tylėjom. Manėm, kad žmogus surimtės, arba bent nekenks visuomenei. Bet dabar, matydami jį esant vaidų priežastim, negalim tylėti. Suprantamas daiktas, jog ir Detroito visuomenė supras, kad turime teisybę. Negalima leisti, kad dėl tulos ypatos kiltų toks triukšmas.

"Laisvė" niekad neveidmainiavo ir drįso savo žodį tarti.

Mes pirmutiniai apskelbėm kovą nekuriems sukčiams kalbėtojams.

Mes pirmutiniai pasakėm kartų teisybės žodį Yčui ir Basanavičiui.

Mes pirmutiniai paremsim IWW. teisingus žingsnius.

Bet su sorkininkais mums ne pakeliuj. Jie patįs galutinai nupuldo savo vardą jų pačių sukeltuose vaiduose.

SOCIJALISTAI APGINA GARBĘ SAVO MIRUSIO DRAUGO.

Rezoliucija Wilmerdingo 67 kuopos LSSA.

Kadangi brangus ir ištikimas mūs kuopos draugas Mikolas Piontka persiskyrė su šiuo pasauliu 21 d. gegužės, 1913 m., būdamas per visą savo amžį pažangiu vyru, gero būdo ir nenuilstančiai darbavosi dėl pagerinimo darbininkų klesos būvio, taipgi tikrai rėmė socijalistišką filozofiją ir tokiu būdu nuo savo draugų užsitarnavo nemirtiną atmintį ir padėką už savo pasišventimą.

Kadangi minėtas velionis Piontka nepripažino jokių tikėjimų, kaipo senovės barbariškumo liekanų, netikėjo į jokius prietarus, bet rėmėsi ant moksliškų faktų ir visiškai nenorėjo turėti jokių dvasiškų reikalų su kunigu, ministeriu, rabinu ir kitais dūšios ganytojais, bet reikalavo, kad jį paliktų ramybėje ant mirties patalo, kad jis ramiai galėtų keliauti į anapus be jokios tarpininkystės ir pašaipos pasivadinusių save pasiuntiniais dievo arba dievų.

Kadangi vietinis kunigas Ward, dažinojęs apie mirtį gerbiamo Piontkos, išbjauriojo velionio atmintį akyse jo brolio, graboriaus ir daugelio kitų žmonių, pavadindamas Piontką šunim, netikėliu, žvėrim ir kitais bjauriausiais vardais, grąsindamas, jog jo kūną iškasiąs ir tam panašiai.

Todėl mes atrandame tokį kunigo pasielgimą nežmonišku, nekrikščioniškų, neinteligentišku, bet barbariškų. Tokis pasielgimas yra priešingas šios šalies konstitucijai, kuri duoda liuosybę visiems tikėjimams; priešingas revoliucijoniškų karžygių pasielgimams ir šių laikų liaudžiai. Tokis pasielgimas turi aštrią spalvą vidurамžių barbarizmo ir Rymo katalikų šventos inkvizicijos ir jezuitizmo. Tokis pasielgimas rodo, kad Amerikos šalis užsikrečia Romos sloga, kuri tykoja, kad panaikinti Amerikos liuosybę, už kurią labai daug kovota ir darbo padėta. Toliaus nutarta pasiųsti rezoliuciją minėtam kunigui, taipgi paduoti į amerikoniškus ir lietuviškus laikraščius.

Prezidentas J. Katkauskas.
Sekretorius J. Matonis.
Rezoliucijos rašėjas
B. Kondratavičius.

IŠTRAUKOS IŠ KORESPONDENCIJŲ.

Shenandoah'rio socijalistams, kaip rašo mums K. Motūza, puikiai sekasi. Atvėsus orui, 28 LSS. kuopa pradėjo smarkiai darbuotis. 9 d. lapk. statė ant scenos "Jaunikį" ir "Jaunavedžių naktį". Žmonės socijalistams prijaučia. Ant jų prakalbų publikos labai daug susirenka.

Nuo vakaro kuopai liks gerokai pelno.

SLA. 129 kuopa nori rūpinties kalinių šelpimu. Apietai praneša "Laisvei" p. Naujas Narys iš Chicagos. 12 d. lapk. atsibuvo tos kuopos susirinkimas. Buvo svarstyta apie įsteigimą specijališko fondo kankiniams šelpti. Korespondentas tikisi, kad ir kitos Susivienijimo kuopos parems tą sumanymą.

MIRĖ.

30 d. rugs. persiskyrė su šiuo pasauliu **Uršulė Peresevičienė,** 36 metų, paėjusi iš Suvalkų gub. Paliko vyrą ir penkis vaikus. Buvo uoli "Keleivio" ir "Laisvės" skaitytoja. Palaidota su bažnytinėms ceremonijoms. Jeigu kas nori žinoti apie nabašninkės mirtį, kreipkitės prie Juozo Peresevičiaus, 138 E. 114 pl. Roseland, Illinois, Chicago.

Antanas Jankauskas iš Spring Valley, Ill., mirė 8 d. lapk. Nabašninkas buvo smarkiai sutrenktas užgriuvusiu ant jo akmeniu. Nabašninkas neprisiėmė kunigo. Vienok už atlyginimą, kunigas priėmė į bažnyčią ir palaidojo su katalikiškomis apeigomis. Velionis buvo dar jaunas ir nevedęs. Paėjo iš Padubiškių valsčiaus, Šiaulių pav. Jeigu būtų giminių, tai už velionio mirtį galėtų gauti iš kompanijos pinigų.

J. Gvazdinskas.

Darbai.

De Kalb, Ill. Darbai pas mus dar niekad taip prastai nėjo, kaip šiemet. Dar seni geriau-aprūpinti darbu, bet naujiems, tai visai sunku gauti darbas.

Grace, Idaho. Turiu pranešti gerbiamiems "Laisvės" skaitytojams, kad pas mus darbai sumažėjo. Pavasarį darbų buvo įvalias. Todėl nepatariu lietuviams į čia važiuoti darbo jieškoti.

J. Vaišvilas.

Benld, Ill. Pas mus tik anglių kasyklos. Yra trįs šaptai. Kiekviename šapte dirba 700 darbininkų. Šiuomi laiku visas dienas dirba ir uždirba neblogiausia. Bet ir pusėtinai prageria.

J. G.

Merginos, nevažiuokite į San Francisco!

Daugelis merginų mano, kad San Francisco uždarbiai puikųs, ypač prisiartinant visasvietinei parodai. Vietiniai laikraščiai rašo, kad daugybė merginų San Francisco negauna darbo. Paskui daugelį suvadžioja paleistuvystės agentai.

Praeivis.

Hartshorne, Okla. Darbai šiuom tarpu eina gerai. Anglių kasyklose dirba pilną laiką. Už anglies toną moka78c. po pikiais ir 52½c. po mašinoms. Paprastam darbininkui moka $2.84 ant dienos. Be darbo žmonių nematyt, bet naujai atvažiavusiems darbas negalima gauti.

Nikodemas Vengrinauskas

Grand Rapids, Mich. Pranešu visiems lietuviams, jog niekas nevažiuotų čion darbo jieškot, nes čion šiuom kartu darbai labai sumažėjo. Darbininkai yra atleidžiami iš dirbtuvių. Be to, čionai streikuoja mašinistai Baldwin and Tuttle Co., reikalaudami 9 valandų darbo dienos ir pagerinimo darbo sąlygų. Streikuojantieji išleido atsišaukimus į visuomenę, kad niekas neitų streiklaužiauti. Atsišaukimuose jie sako: "Mes streikuojam jau nuo 28 balandžio, 1913 m. Mes streikuojam, kad apdengus savo vaikus nors prasčiausiais skarmalais! Mes streikuojam, kad mūsų moterįs turėtų iš ko pagaminti nors prasčiausią zupę, kuomet mes pareinam nuo sunkaus dienos darbo!" Užbaigime savo atsišaukimo sako: "Atbuskit, darbininkai! Atjauskit mūsų vargus, mūsų vaikučių ir jų motinų, o drauge ir savo! Neikite streiklaužiauti! Būkite žmonėms!"

Nuo savęs pridursiu, jog aš girdėjau, kad streikuoja tos dirbtuvės mašinistai. Bet angliški laikraščiai tą buvo paminėję vieną ar du kartu pavasary, o dabar nė kukšt.

P. M. Kapsukas.

Redakcijos atsakymai.

J. Šergaliui. Jau visas mėnuo, kaip tilpo anoji korespondencija. Mes daug kartų prašėm nesivėlint. Netilps..

A. Kurilaičiui (Baltimore, Md.) Visi parašai padėti Jūsų patiės ranka. Į ką tai panašu? Netilps.

Brocktono Reporteriui. Apie Ustupų privatiškus dalykus ir teismus nerašysime. Abelnai, nesikišame į šeimyniškus dalykus.

Jonui Kasper (Montello). Užmetimų neatremiat.

Korespondentui (Montello). Netilps. Užsipuolimas ant Rožytės nevietoje. Rožytė rašo bešališkai ir remia kiekvieną teisingą sumanymą, kuris tik kįla Montello.

L. Grikštui (Detroit). Neskaitome tamstą nei socijalistu, nei industrijalistu, bet paprastu sorkininku. Tilpo gurbe.

L. Bačkiui (Easton). Sakėm, kad nebūsim teisėjais. Amžinai kritikuotis per "L." nei vienai pusei neleisim. Apie prisiuntimą pinigų ne redakcijai išpuola rūpinties.

Nora Wallce (Meriden). Apie kliubo maskaradą netilps, nes žinia suvėlinta visu mėnesiu. Taip elgties negalima.

PAJIEŠKOJIMAI.

Pajieškau tėvo Stanislovo Malokovskio, Kauno gub., Šiaulių pav., Gruzdų parap., Supilių kaimo.. Jis gyvenna Amerikoj apie 11 metų.

Aš jo sūnus, atvažiavau Amerikon ir turiu labai svarbų reikalą. Jis pats arba kas apie jį žino, malonės atsišaukti.

Stanislovas Molokovskas, (94)
26 E. 21-st st., Bayonne, N. J.

Pajieškau draugių P. Sakalauskiutės, M. Polteriukės ir P. Murauskytės, visos Suvalkų gub., Naumiesčio pav., Sintautų parap.

M. Daugeliukė,
789 Bank st., Waterbury, Conn.

Pajieškau apsivedimui merginos, nuo 17 iki 27 metų. Aš esmi 25 metų, pusėtinai pamokintas, kalbu keliom kalbom. Taigi merginos, kurios mylite apsivedimą ir dorą gyvenimą, atsiliepkite ant sekančio adreso. Būtų geistina, kad sykiu ir savo paveikslą prisiųstumėt.

S. Matulis, (96)
P. O. Box 120, Wilkes Barre, Pa.

Pajieškau brolio Jono Kuro, Suvalkų gub., Vladislavovo pav., Naumiesčio parap., Urbantų kaimo. 13 metų, kaip Amerikoj. Metas atgal gyveno Pana, Ill. Dabar nežinau kur randasi. Jis pats, arba kas apie jį žino, malonės pranešti šiuo adresu:

Antanas Kuras, (96)
282 — 3rd st., So. Boston, Mass.

Pajieškau Dominiko Bugailiškio, Kauno gub., Vilkmergės pav., Čivonų kaimo, Skapiškio par. Seniau gyveno Philadelphia, Pa. Turiu svarbų reikalą.

K. Jakštis,
243 D st., So. Boston, Mass.

Gražus Balius!

Lietuvos Dukterų draugystė rengia puikų balių, kuris atsibus ketverge prieš Thanksgiving Day, 26 d. lapkričio (November), 1913 m. svetainėje St. Omer Hall, 376 Broadway, So. Boston, Mass. Pradžia 7 val. vakare. Įžanga vyrams 35c., moterims 15c.

Lietuvos Dukterų draugystė padėjo visas pastangas, kad parengti puikiausį pasilinksminimą, kokio So. Bostone dar nėra buvę. Taigi nepraleiskite tos progos, nes vėliaus labai gailėsitės.

Širdingai kviečia Komitetas.

Teatras ir Šokiai!

Rengia Brightono Teatrališka kuopa "Perkūnas". Atsibus subatoj, 22 d. lapkričio (November), 1913 m., svetainėj Roddy Hall, 58 Market st., Brighton, Mass. Pradžia 7:30 val. vakare. Bus sulošta viena iš juokingiausių fantazijų "Mulkinyčia ir Mulkintojai." Po teatrui bus šokiai, lakiojanti krasa ir kitoki žaislai. Įžanga visai pigi.

Kviečia Komitetas.

Teatras ir Šokiai!

Rengia Lietuvių Jaunuomenės Mokslo ir Dailės Mylėtojų Draugija. Atsibus 22 d. lapkričio (Nov.), 1913, svetainėj Institute Hall, 277 Cambridge st., E. Cambridge, Mass. Prasidės 7:30 val. vakare. Laike šokių bus lekiojanti krasa. Visus širdingai kviečia atsilankyti. Komitetas.

Metinis Balius!

Rengia Dr-stė Lietuvos Sūnų, Cambridge, Mass. Atsibus 27 lapkričio, 1913 m., svetainėj Cuprus Hall, 40 Prospect st., Cambridge, Mass. Prasidės 1 val. po pietų.

Važiuojant iš kitų miesčiukų, išlipkit ant Central Sq. (94)

Pranešimas Montello lietuviams.

Pranešu, jog aš atidariau dirbtuvėlę padarymui naujų ir pataisymui senų čeverykų. Darbą atlieku greitai ir pigiai. Turinti suplyšusius čeverykus, neškite pas mane, o aš pataisysiu. (100)

A. K. ŠUKIS,
673 N. Main st., Montello, Mass.

TAUPINANT PINIGUS

BANK — CENTRAL MANUFACTURING DISTRICT — CHICAGO

LAIKYKIT JUOS SAUGIAME BANKE

Musų Bankas yra po kontrole Illinois Valstijos

Kapitalas ir perviršis **$262.500.00** Užtikrina Depositą

Priima depositus nuo $1.00 ir augščiau ir moka 3 proc. Knygutė išduoda dykai ir procentai ant procentu mokami. Parduoda LAIVAKORTES ir siunčia pinigus į visas šalis. KALBAMA LIETUVI KAI.

CENTRAL MANUFACT. DISTRICT BANKAS

(VALSTYBINIS BANKAS)

1112 W. 35th Street (Bridgeport) Chicago, Ill.

Bankas atdaras: Panedėlais iki 8 vakare, Subatoje 9 iki 2 ir nuo 6 iki 8 vakare. Šiaip nuo 9 iki 4.

VIETINĖS ŽINIOS.

Pranešam, kad 23 d. lapkričio Lietuvių svetainėj atsibus susirinkimas LSS. 207 kuopos. Pradžia 10 val. ryte.

Tą pat dieną vakare, 7:30 val., atsibus tos pačios kuopos prakalbos ant socijalistų svetainės (376 Broadway). Kalbės L. Pruseika ir kiti. Malonėkite atsilankyti.

Nedėlioj, 23 lapkr., 162 LSS. Bostono kuopos atsibus susirinkimas 112 Salem st., Bostone. Pradžia 2 val. po pietų. Malonės visi nariai atsilankyti, nes bus balsavimas Sąjungos viršininkų.

Subatoje, 22 lapkr., Brightono teatrališka kuopa "Perkūnas" statys ant scenos komediją "Mulkintojai ir Mulkinyčia", 58 Market st., Brighton, Mass. Pradžia 7:30 val. vakare.

Labdarystės draugijos fėrai atsibūna gana pasekmingai. Žmonių susirenka pusėtinai. Kas dar nebuvo — būtinai atsilankykit. Ypač patartina nepraleisti subatą.

Tarpe so. bostoniečių dabar daug eina šnekų apie Izabelę Mosickiutę, kuri dingo iš kun. Griciaus namų jau nuo rugpjūčio mėn. Angliški laikraščiai rašo, kad tai buvusi tarnaitė, bet tai buvo kun. gaspadinė. Moseckiutė prapuolė iš kunigo namų savo kasdieniniuose drabužiuose; šiap viskas pasiliko namie.

"Keleivis" sako, jog su Cambridge'iaus kunigo gaspadine atsitiko ir kas tai neaiškaus. Dabar ji esanti ligonbuty, o pas kunigą atsilankė policija, kaip apie tai žmonės kalba.

Pagaliaus ir kunigužiai pradeda pripažinti, kad Morgano ir Rockefellerio milijonai jiems ant naudos neišeina. Taip bent pasakė kun. Bradbury iš Cambridge'iaus baptistų kunigų mitinge Bostone.

Milijonai užmuša bažnyčios dvasią ir suženija ją su kapitalu.

Žydų moterų susirinkime Dr. W. Richardson, sekretorius sveikatos tarybos, turėjo prakalbą, kurioj pasakė, kad Bostone labai plačiai pardavinėjama netikusi mėsa. "Tą ypatingai reikia pasakyti apie sausage ir hamburg steiką" — pridūrė daktaras.

Mūsų lietuvės moterįs ir nelabai tepaiso, pirkdamos netikusią mėsą.

19 d. lapk. ant Harrison gatvės buvo smarki kriaučių kova. Priėjo prie kraujingų muštynių tarpe unijistų ir neunijistų kriaučių.

Trįs kriaučiai taip smarkiai buvo sužeisti, kad juos reikėjo gabenti į miesto ligonbutį.

Nedėlioj, 23 d. lapkričio, 10 val. ryte atsibus vienas iš svarbiausių LSS. 60 kuopos susirinkimų, nes bus renkama centro valdyba. Todėl visus narius kviečia atsilankyti. Sek. J. Klevas.

Iš Charlestowno kalėjimo paleistas negras Ambrose Williams, kuris išbuvo ten 38 metus. Nuėjo kalėjiman jaunutis, išėjo žilas senelis. Jisai buvo nuteistas iki gyvos galvos, bet ant jo susimylėjo.

19 d. lapkričio ant Labdarystės fėrų buvo žmonių apie 200. Apie 9 val. dainavo bažnytinis choras. Pirma dainavo vieni vyrai, dainavo silpnai. Paskui dainavo vyrai ir merginos, sudainavo irgi nekaip.

V. A. Zaperiackas.

20 d. lapk. suareštuota daktarė Alice McCabe už nelegališką operaciją. Tai gana tankus atsitikimas Bostone.

Bostone kalbėjo vienatinė moteris senatorius iš Colorado valstijos. Tai Helen Ring Robinson, kuri yra tos valstijos senatorium. Ji nurodė, kaip daug gero dėl progreso padarė moterįs Colorado.

Vaikai vis tankiau tampa žmogžudžiais. J. A. Donec 15 metų vaikas, pašovė W. Bell, 16 metų vaiką.

29 d. lapk. Lietuvių Svetainėje bus sulošta juokingiausi veikalėliai, kokių da lietuviai nematė savo gyvenime. Bus lošiama **"Jaunavedžių naktis"** ir **"Meška"**. Ateikite, o pamatysite, kad tai teisybė sakoma. Prisijuokę, galėsite linksmai pasišokti.

Komitetas.

DIDELIS BALIUS

—Rengia—

Lietuvių Ukėsų Draugija

Atsibus Thanksgiving Dienoje

27 LAPKRIČIO (NOV.) '13

Lietuvių Svetainėje

Kampas E ir Silver Sts. So. Boston, Mass.

Prasidės 2 val. po pietų ir trauksis iki vėlai nakties

Muzika bus kuopuikiausia.

Kviečia atsilankyti

Komitetas.

Gražus Koncertas!

Šv. Kazimiero R. K. Draugystė rengia puikų koncertą, kuris atsibus nedėlioj, 23 lapkričio (November), 1913, Lietuvių svetainėj kampas E ir Silver sts, So. Boston, Mass. Pradžia 7:30 val. vakare.

Gerbiami lietuviai ir lietuvės, neužmirškite atsilankyti, o męs užtikrinam, jog būsit užganėdinti.

Komitetas.

Dykai žemės.

Kurie norite užlyginti jardą arba sklepą, atsikreipkite kaip greičiausiai pas A. IVAŠKEVIČ, 315 Broadway, So. Boston, Mass.

Parsiduoda Forničiai.

Parsiduoda visai nauji forničiai už visai pigią kainą. Priežastis pardavimo tame, kad savininkas išvažiuoja į Lietuvą. Gera proga jaunavedžiams ir šiaip gerai šeimynai. Atsišaukit greitai šiuo adresu:

Petras Vasiliauskas
389—2nd St., 2nd fl., Boston, Mass.

Keliauk į Lietuvą arba iš Lietuvos visada per Bartaszlaus Agenturą,

nes ji visus gerai aprūpina, pinigus išmaino ir parsiunčia.

Žemiau paduodu laivų išplaukimo dienas:

S.S. "Kursk" į Liepoją, November 29, Kaina $33.00
S.S. "Rotterdam" į Rotterdamą November 25, 1913. Kaina $37.00
S.S. "New Amsterdam", į Rotterdamą December 9, 1913. Kaina $37.00
S.S. "Kronprinzessn C." į Bremen Expresas, 6 paras, Decem. 2. $4.00

Norintiems keliaut stačiai iš Bostono laivai išplaukia.

S.S. "Moltke" iš So. Boston į Hamburg November 22. Kaina $33.00
S.S. "Hamburg" iš So. Boston į Hamb. December 6, 1913. Kaina $33.00
S.S. "Arabic" iš Bostono į Liepoją December 15, 1913. Kaina $37.00

Laivakorčių ir kitų patarimų jūsų kelionei kreipkitės į jums artimiausį mūs ofisą.

GEO. BARTASZIUS
261 W. Broadway, SO. BOSTON, MASS. — 558 Broome St. NEW YORK, N. Y.

Samdome darbininkus

dėl gelešinkelių, Canadon fabrikų ir farmų.

United States Employment Office
43 Portland st., Boston, Mass.

Galvos Skaudėjimas

neprivalo buti lengvai traktuojamas. Jis reikalauja greitos pagelbos ir greito palengvinimo. Imkit

Severos Plotkeles nuo Skaudėjimo Galvcs ir Neuralgijos

Severas Wafers for Headache and Neuralgia

o atjausite tą, ko reikalaujate: greitą palengvinimą galvos skaudėjimo. Jos išeis jums ant sveikatos. Laikykit visados jų dėžutę po ranka.

Kaina 25 centai už dėžutę su 12 plotkelių.

Užkietėjimas

galvos sukimai, tulžiavimas ir panašųs nesveikumai iš jaknų duodasi lengvai gydyti, jeigu vartosime

Severos Pigulkas Del Kepenų

(Severas Liver Pills)

sulig padavadijimo. Jos veikia smagiu budu ir pataiso sirguliuojančių žmonių sveikatos padėjimą. Imkite po vieną arba po dvi kas vakaras, o ištikro jausitės daug geriau.

Kaina 25 centai.

Aptiekose. Neimkit kitų. Sakykit "Severos". Jeigu neturėtų, parsitraukit stačiai nuo mus.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

SKAITYTOJAMS.

Meldžiame visų tų "Laisvės" skaitytojų, kurių prenumerata jau pasibaigė ir kurie gavote nuo Administracijos paraginimą panaujinti ją, kad pasiskubintumėte atnaujint, nes męs būsim priversti Jums "Laisvės" siuntinėjimą sulaikyti.

"L." Administracija.

Važiuokite į Lietuvą

WHITE STAR LINIJA

Tiesiog iš Bostono už **pigiausią kainą** ir didžiausiais laivais, ant kurių yra geriausis patarnavimas. Laivai išplaukia reguliariškai iš Charlestown'o (dalis Bostono). Atsikvieskite savo gimines ir draugus iš senos tėvynės ir išpirkite laivakortes ant White Star Linijos. Dėl platesnių žinių kreipkitės į šias agentūras:

Kompanijos Offisas, 84 State St., Boston
G. Bartaszius, 261 Broadway, So. Boston
Polish Industrial Ass'n, 31 Cross St.
P. Bartkevicz, 877 Cambridge St., East Cambridge, Mass.
J. Rottenberg, 115 Salem St., Boston.,
arba pas kitus mūs užtvirtintus agentus Suvienytose Valstijose arba Kanadoje

DIDELĖ SĄKROVA

Visokių lietuviškų, polskų ir rusų knygų, laiškams popierų, tikrų trejankų, geriausių britvų, puikų biznieriams kalendorių, laikrodelių, retežėlių, žiedų, spilkų ir kitų auksinių daiktų. Reikalingi agentai. Knygų kataliogą siunčiam gavus už 2c. stampą. (X-92)

F. MILAŠAUSKAS
25 Second St., So. Boston, Mass.

ŽIURĖK! ŽIURĖK!

Jau spaudoje kalbamokslis

ESPERANTO

tarptautiškos kalbos, nes jau viso pasaulio žmonija lavinasi tos kalbos. Jei nori kalbamokslį ESPERANTO pamatyti pirm išėjimo iš spaudos, tai prisiųsk įdėjęs sidabrinį dešimtuką, o męs prisiųsime sąsiuvoje pradžią spaudos ant pažiūros. Rašyk greitai ant šio antrašo:

"LITOVOJ-ESPERANTO"
73 Porter Ave., Montello, Mass.

Važiuokit į Lietuvą

IŠ BOSTONO

kur atplaukia geriausi laivai ir pigiausios šifkartės.

Pigiausias mainymas ir siuntimas pinigų į visas dalis pasaulio. Padarom visokius dokumentus, k. t. doviernastis, atsiešskojimus dalių ir tt.

Visiems važiuojantiems per mūsų ofisą, padarom liuosą rubežių.

Priimame pinigus ant palaikymo. Skoliname pinigus pirkimui properčių. Už kiekvieną centą atsako mūsų kaucija $35,000.00, sudėta ižde Mass. valstijos.

Vienintėlis Lietuviškai - Lenkiškai-Rusiškas bankinis namas Bostone, **Polish Industrial Ass'n., Inc.**

Su visokiais reikalais kreipkitės šiuo adresu:

P. A. Genutis,
(Užveizda Lietuviško skyriaus.)
37 Cross St., Boston, Mass.

BIZNIERIAI!

Užsisakykite išanksto **KALENDORIUS** dovanom savo kostumeriams. Šįmet "LAISVĖS" spaustnvė turi gražiausių ir pigiausių kalendorių.

50.000 Kataliogų DYKAI!

Prisiųsk už 3c stampą, o apturėsi didžiausį lietuviškoj kalboj KATALIOGĄ LAIKRODŽIŲ, ŽIEDŲ ir visokių auksoriškų daiktų. Siunčiam į visas dalis svieto. Mūsų kataliogas perstato didžiausią **Auksoriškų Daiktų Krautuvę**, todėl lengva iš jo bile kas pasirinkti. Tokis kataliogas turi rastis kiekvieno lietuvio stuboj, nes jis apsaugoja žmones nuo apgavikų.

Reikalaukite tuojaus.

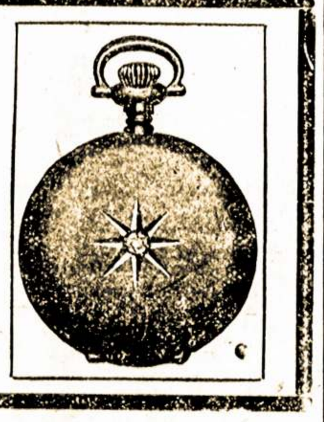

J. P. Tuinila, 822 Washington St. BOSTON, MASS.

Tik 1 doleris!

Išsiųsdink šiandien tiktai vieną dolerį, o apturėsi **Edmundo Steponaičio** raštų knygą, kuri privalo rastis kiekviename lietuviškame name. Steponaitis buvo vienas iš pirmųjų mūsų jaunųjų rašytojų, kurie duoda mums pradžią grynos literatūros sriovei, kurių visų pirmiausias tikslas jau nebevien žadinimas tautos, vienos sąmonės, bet **ir gaivinimas, tvėrimas pačios dailiosios mūsų raštijos.**

Tąjį dailų poezijos ir prozos rinkinį galima gauti tiktai už **1 dol.** pas

AL. STEPONAITIS
184 Atkins Avenue, Brooklyn, N. Y.

Šio laikraščio, ir visuose kituose knygynuose ir krautuvėse. Reikalaukit visur. Reikalaujame agentų kiekvienoje lietuviais apgyventoje vietoje. Uždarbis geras. Klauskite apie sąlygas.

TRĮS GEROS KNYGOS:

Naujausios Dainos ir Eilės
Apie 80 visokių dainelių. Kaina 20c

PASAULIŲ RATAS Astronomiška knyga apie saulę, žemę, ir kitas planetas, Su paveikslėliais.......25c

MEILĖS KARŠTLIGĖ Labai žingeidi knygelė apie meilę.......20c.

Imant visas tris sykiu, atiduodam už **60c**

Pinigus siuskit pačtos ženkleliais šiuo adresu.

J. STROPUS
6 Loring St., So. Boston, Mass.

DR. RICHTER'S "PAIN-EXPELLER"

Druti muskulai neatneša naudos, jei Jus Romatizmas kankina. Su PAIN EXPELERIU jei dručiai suberšti atneš Jum tuoj palengvinimą ir prašalins priežastį skausmų. Gaunamt op tekose us 25c ir 50c

F. Ad. Richter & Co.
215 PEARL ST., NEW YORK.

Tėmikit ant Ankero ženklo apsaugoimo

"Laisvės" Redakcijoj galima gauti šios knygos.

Čenstakavo Klioštoriaus Slaptybės arba kruvini Domazo Macocho darbai, Su paveikslais. .... 15c.
JĖZAUS DRAUGIJA arba jezujitai .... 10c.
LIAUDIES DAINOS .... 15c.
MOKSLAS RANKŽINYSTĖS arba kaip pažinti žmogaus praeitį ir ateitį. .... 15c.
LEKCIJOS apie atskirimą ženklų 15c.
VADOVAS Keliaujantiems į Ameriką ir iškeliaujantiems .... 15c.
PASLAPTIS. Puikių dialogų ir monologų rinkinys. .... 15c.
REVOLIUCIJOS ATBALSIAI. Dailus apsakimėlis iš revoliucijos laikų. .... 15c.
TEATRAS ŽMONIJOS GYVENIME. Labai naudinga knyga. .... 20c.
PRASIKALTIMAI ir prasikaltėliai. .... 10c.
"PASAULIŲ RATAS" .... 25c.
"AUDĖJAI.". Puikus veikalas. 50c.
"KAS IŠGANYS LIAUDĮ." .... 50c.
"GIEDROS KALENDORIUS." 15c.
"SOCIJALDEMOKRATŲ MOKSLO ....PAMATAI" .... 20c.
"MEILĖS KARŠTLIGĖ" .... 20c.
GRIUVĖSIUOSE, Jasiukaičio apys. 15c
E. Steponaičio Raštai 1.00
ŽENYBA ir žmogaus gyvenimo siek. 10c
"GREIČIAUSIAS PAMOKINIMAS ANGLIŠKOS KALBOS" ... 25c.

Taipgi galima gauti šie puikųs paveikslai:

"KAPITALIZMO SISTEMA." 20c.

Reikalaudami knygų arba paveikslų, rašykite sekančiu adresu:

"LAISVĖ,"
242 Broadway, So. Boston, Mass

DR. RICHTER'S "PAIN-EXPELLER"

Žmogus jei kankinamas skausmais yra be pagelbos kaipo akrutas sudaužytas ant skalu. Ar kenčiate skausmus **Romatizmo, Neuralgijos, Užsišaldymo** ir t. t. tada pamėginkite porą sykiu sutepti su

PAIN EXPELERIU,
PASOVENCZIAIS NAMINIAIS VAISTAIS.

Gaunama visose aptiekose už 25 ir 50 c.

F. Ad. RICHTER & CO., 215 Pearl st. New York.

Tėmykit ant ant Ankerio — ženklo apsaugojimo.

Dr. Ignotas Stankus
1210 S. Broad St., Philadelphia, Pa.

Vienatinis tikras lietuvys daktaras ir chirurgas cieloje Philadelphijoje. Kito lietuviško daktaro nėra Philadelphijo

Serganti netrotykit laiko ir pinigų, bet tiesiog kreipkites ypatiškai arba laišku prie daktaro Stankaus, o apturėsite tikrą ir teisingą gydymą. Atmink skaitytojau, jog Dr. Stankus yra baigęs didesnį daktarišką mokslą, kaip tai: po užbaigimui medicinos mokslo GARSIAME STEITAVIŠKAME UNIVERSITETE, važiavo mokintis į POST GRADUATE MEDICINOS MOKYKLĄ, katra yra didžiausia ir jau paskutinė didžiųjų daktarų mokykla visame pasaulyj. Čionai specijališkai mokinosi daryt visokias operacijas ir gydyti pavojingas ligas. Taipgi buvo miestavu daktaru kur praktikavojo po hošpitalių dispenseres dienomis ir naktimis. Dabar keli metai kaip Dr. Stankus įrengė savo locną gydyklą SANATORIJĄ mieste Philadelphijos dėl gydymo visokių ligų. Atvažiuojanti iš toliaus gali pasilikti tiesiog jo SANATORIJOJE dėl gydymo.

GYDO LIGAS

Nuo skaudėjimo strėnų, sąnarių rankų ir kojų, skaudėjimo paširdžių, pečių ir kaulų, reumatizmo. Nuo visokių kraujo ligų, užkrečiamų ir slaptų lytiškų ligų. Augimo spuogų ant veido ir kuno, užkietėjimą ir nedirbimą vidurių, niežėjimą skuros, dedervinių, slinkimą plaukų, skaudėjimo galvos. Visokias širdies, inkstų, plaučių ir kepenų ligas, neuralgijos, negalėjimo miegoti ir išgąsčio, nuo slogų, peršalimo, kosulio sunkaus kvėpavimo, negalėjimo valgyti ir abelną nusilpnėjimą. Visokias moterų ligas: nereguliariškas mėnesines, skaudėjimą strėnų ir paširdžių. Visokias vyriškas ligas, paslaptingas ir įgautas per išdykumą. Gydo ligas su liekarstomis kokios tiktai yra ant svieto. Ligas, kurias negalima išgydyti su liekarstomis ir po reikalavimui pačių pacijentų — daro visokias operacijas. Turi savo locnas, naujausio budo elektriškas mašinas dėl gydymo ir egzaminavimo, su pagelba kurių galima permatyti visą žmogaus kuną.

Turi šimtus padėkavonių už išgydymą nuo visokių ligų. Gyduoles siunčia toliau į kitus miestus ir miestelius Amerikoje, Kanadoje, Anglijoje ir į kitas šalis. Visuomet kreipkites ypatiškai arba laišku ant tikro adreso taip:

Dr. Ignotas Stankus
1210 S. Broad St., Philadelphia, Pa.

D-I-D-E-L-I-S P-E-L-N-A-S

Nesveikiems, silpniems ir sergantiems susipratusiems žmonėms.

Tie, kurie ilgą laiką sirgo landžiodami nuo vieno daktaro prie kito ir daug pinigų išmokėjo tiems, kurie netik neišgydė, bet dar paaršino labiau užsendinant ligą; per ką negalėjo gerai dirbti; tad aptu ėjo dubeltavą nuostolį, — ve be naudos išmokėtus pinigus ir nustojimą uždarbio; tik todėl, kad užsidėjo su menkos vertės daktarais, kurie negali išgydyt.

BET KITI, KURIE SUSIPRATĘ, NORS SILPNI IR SERGANTI ŽMONĖS;

bet su visokiems šviežioms ir užsendytoms ligoms atsišaukė prie garsaus, visiems žinomo kalpo geriausio Amerikoje **PHILADELPHIJOS MEDICAL KLINIKO mokslinčių daktarų**, tad tapo išgydyti trumpam laike, netrotijant dovanai pinigų ir uždarbio; per ką apturėjo **didelį dubeltavą pelną, sveikatą, drutumą ir pinigus sučėdijo.**

IŠ TUKSTANČIŲ IŠGYDYTŲ NUO VISOKIŲ LIGŲ ŠTAI KĄ PATYS ŽMONĖS RAŠO PRISIUNČIANT SAVO PAVEIKSLUS DĖKAVODAMI:

GARBINGAS PHILA. M. CLINIC! Siunčiu didžiausią padėkavonę už greitą išgydymą nuo skaudėjimo galvos, strėnų, vidurių ligos, negalėjimą valgyt ir miegot ir nuo susilpnėjusio viso kuno. Pirmiau gydžiausi pas daugelį daktarų, bet anie tik vietoj pagelbos daug pinigų iškaušę, o ligą labiau paaršino. Vienok kaip prisiųstas Jųs liekarstas suvartojau, tad pasilikau pilnai išgydytas, sveikas ir laimingas. Už tai dar kartą ištariu ačiu Phila. M. Klinikui ir Jus garbingą vardą ga sinsiu terp savo tautiečių, kad išgydot ir tada kaip kiti neįstengė. Su guodone **J. Bernot**, 42 Franklin St., Springfield, Mass.

Mr S. Kolomčiukas.

GUODOTINAS DAKTARE! Labai dėkingas už tikrą išgydymą ir už liekarstas, nuo kurių pastojau kaip naujai ant svieto užgimęs, išgelbstintnuo slaptos ligos. Taip gerai dabar jaučiuos, kad į trumpą laiką net 15 svarų daugiau sveriu. Prisiunčiu savo paveikslą, likdamas sveikas ir džiaugdamasis, pilnas guodonės **S. Kolomčiukas**, 41 Ave, L., Salveston. Tex.

TEIPAT **Mr Zukas**, McKees Rocks, Pa., prisiųsdamas savo paveikslą, nemažiau yra dėkingas už išgydymą nuo sunkios ir pavojingos ligos. Kiti negalėjo išgydyt.

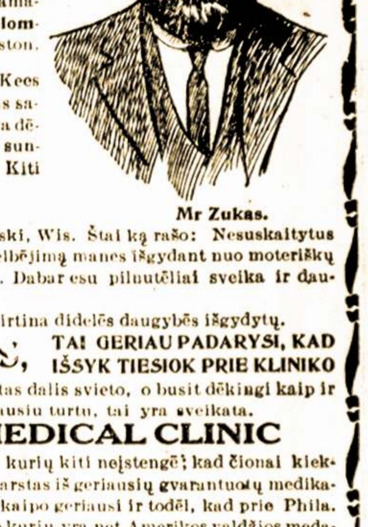

Mr Zukas.

Mrs Zofija Bustrykene, C. M. and St. Paul st. Sobieski, Wis. Štai ką rašo: Nesuskaitytus kartus labai gražiai dėkavoju Phila. M. Clinikui, už išgelbėjimą manes išgydant nuo moteriškų nesveikumų ligos kaip nusilpnėjimo, teip ir skaudėjimų. Dabar esu pilnutėliai sveika ir daugiau gydyties nereikalauju.

GERESNIŲ FAKTŲ nieks negali reikalaut; ką užtvirtina didelės daugybės išgydytų.

KAD JAUTIESI NESVEIKAS, TAI GERIAU PADARYSI, KAD IŠSYK TIESIOK PRIE KLINIKO

kreipsies, nes liekarstas išsiunčia po visą Ameriką ir kitas dalis svieto, o busit dėkingi kaip ir visi, kuriuos Phila. M. Klinikas apdovanojo tuom didžiausiu turtu, tai yra sveikata.

THE PHILADELPHIA MEDICAL CLINIC

todėl greičiau už kitus daktarus išgydo ir tokias ligas, kurių kiti neįstengė; kad čionai kiekvienam atsišaukusiam užrašo ir sutaiso specijališkai liekarstas iš geriausių gvarantuotų medikamentų naujausių išradimų, kurie pasaulyje yra žinomi kaipo geriausi ir todėl, kad prie Phila. M. Kliniko yra net keletas Profesionališkų Daktarų, terp kurių yra net Amerikos valdžios medalių apdovanotų.

ŠITIE GARBINGI mokslinčiai, Profesonal. Daktarai, pirma ranka prie Kliniko; Daktaras ALEX. BROWNAS, Superintendent, Dr. WINCAS YODER, Medical Director.

ĮSITĖMYK, kad slaptybės ligų saugiai užlaikoma, visada.

KAD ESI NESVEIKAS BET NORI PASTOTI SVEIKU IR LAIMINGU, tad atsilankyk, o jeigu toli gyveni, tad aprašyk savo ligą bei nesveikumus lietuviškoj kalboje kas kenkia, o tikėk, kad apturėsi tikrą pagelbą sveikatai kaip tukstančiai, kurie jau didžiausiai ir dėkavoja, nes čionai išgydo ir tokias, kurių kiti negalėjo išgydyti kaip šviežias teip ir užsisenėjusias ligas nuo skaudėjimo: pečiuos, rankose, kojose, sanariuose, krutinėj, strėnose, galvos, šonų: išbėrimai spuogais nuo blogo ir nečysto kraujo, nuo saužagystės sėklos nubėgimo, nusilpnėjimo, vidurių nedirbimo, užkietėjimo slogos, greito pailsimo, nervių kumo, baimės, silpno ir numažėjusio kraujo, užkrečiamų slaptų lytiškų ligų. Širdies, kepenų, inkstų, silpnų plaučių, kosėjimo, sunkaus kvėpavimo, nuo peršalimo slegų, blogų sapnų, nemigos, neturėjimo apetito, be peilio, be pjaustymo be operacijos, bet su liekarstoms, kurios tukstančius išgydė. **Teippat moteris nuo skausmingų mėnesinių** ir kitokių ligų, kurios užpuola varginimul žmonių, VYRŲ ir MOTERŲ. **Reikalaujant rodos nuo daktaro, visada adresuok arba ateik po šiuo adresu:**

THE PHILADELPHIA M. CLINIC,
1117 WALNUT STREET, PHILADELPHIA, PA.

VALANDOS: nuo 10 iš ryto iki 4 po p. Šventadieniais nuo 10 iki 3. Utarn. ir Pėtnyčiomis nuo 6 iki 8 vak. **Reikalaukit nuo Kliniko dovanai ir skaitykit knygą „Daktaras".**

Pasarga: kurie daktarai negali išgydyt, tai gali kreiptis prie **Phila. M. Clinico**, o apturės rodą.

VYNAS IR LIKERIAI.

Kad išgarsinti mųs gerlausį vyną, štai kokius nuleidimus męs padarėme Lapkričio mėn.

1 butelis Aprikotu Brendės $1.00
1 butelis Pyčiu Vyno 50c
Viską atiduosime tik už......$1.00

1 butelis Rusiškos Višniuvkos......$1.00
1 butelis Orandžiu Vyno...........50c
Viską atiduosime tik už...$1.00

Gvarantuojame, jog mųs vynas yra tyriausis ir geriausis.

Perkant gorčiais, nuleidžiame už žemiausias kainas

Kentucky Straight Degtinės pilnos mieros gorčius—$2.00
Californijos Brendės gorčius—2.00

Alų, Elių, Porterį ir Toniką galite gauti skryniomis, bačkomis, pusbačkiais ir bertainiais. Perkantiems daug ant balių, veselijų, krikštynų ir kitų pasilinksminimų nuleidžiame labai pigiai.

Atsilankykite pas mus, o užtikriname, kad iš mus patarnavimo busite užganėdinti

"Štoras su žemiausiomis kainomis"

H. L. Golden & Co., IMPORTUOTOJAI IR DAUGUMOJE LIKIERIŲ PARDAVĖJAI
352=354 Harrison Avenue, BOSTON, MASS.

AKIS apžiūrime ir prirenkame **Akinius**

H. S. STONE
Akių Specijalistas
399 a Broadway SOUTH BOSTON
arti E Street

Akušerka

Pabaigusi kursą Womans Medical College, Baltimore, Md.

Pasekmingai atlieka savo darbą prie gimdymo, taipgi suteikia visokias rodas ir pagelbą invairiose moteru ligose.

F. Stropiene, 6 Loring st., arti E ir 7th sts.
SO. BOSTON, MASS.

Telephone So. Boston 605

LIETUVIŠKAS

Advokatas

WILLIAM F. J. HOWARD
Lietuviška pavardė buvo
Vincas F. J. Kavaliauskas

315 W. Broadway
SO. BOSTON, MASS.

TEISINGIAUSIA IR GERIAUSIA LIETUVIŠKA

APTIEKA

Sutaisau receptus su didžiausia atyda, nežiūrint, ar tie receptai Lietuvos ar Amerikos daktarų. Tai vienatinė lietuviška aptieka Bostone ir Massachusetts valstijoj. **Gyduolių galit gaut, kokios tik pasaulyj vartojamos.** Galit reikalaut per laiškus, o aš prisiųsiu per expresą.

Aptiekorius ir Savininkas

K. ŠIDLAUSKAS
226 Broadway, kamp. C St.
SO. BOSTON, MASS.
Telephone So. Boston 21014 ir 21013.

Telephone So. Boston. 845 M

DR. F. MATULAITS
495 Broadway
SO. BOSTON, MASS.

Valandos:
Nuo 12–2 dieną ir nuo 7–9 vakare.
Nedėliomis iki 3 val. po piet.

Nauja Lietuviška **KRAUTUVĖ**

Užlaikome, parduodame ir pataisome geriausia SIUVAMAS MAŠINAS, puikiausius Gramafonus ir kitokius muzikališkus instrumentus. Vaikams keričiukus, Baisikelius, visokius laikrodžius ir tam panašius daiktus. Duodamę lekcijas ant visu muzikališku instrumentu.

A. RAULUKAITIS ir J. GIRDVAINIS
Lietuviai savininkai
SO. BOSTON CYCLE CO.
310 Broadway, So. Boston, Mass.

Nauji Laiškai

Tik ką atspausdinom daugybę puikiausių laiškų, įvairiausio turinio, su gražiausiomis dainomis ir kvietkomis. Tais laiškais kiekvienas galės pasidžiaugti. Kas ims 100 laiškų (sykiu ir konvertus) — 'tas tegul prisiunčia 70 c. Kas ims 1000 laiškų — tam apsieis tik $5.00.

Taigi pasiskubinkit su užsakymais.

Viršminėti laiškai yra gaunami **"Laisvės" krautuvėje.**